

Administrația Română

ORGANUL ASOCIAȚIEI GENERALE A NOTARILOR COMUNALI
DIN ROMÂNIA

Jurisprudență * Administrație * Studii * Informațiuni * Revendicări

Apare lunar
Redactor: Isac E. Isacu, notar

Redacția și Administrația
Timișoara I, Str. 10 Maiu No. 3.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CUPRINSUL:

- EMIL POP, 1. științe de Stat: Reformă administrativă.
ALEX. I. MOVILĂ, primpretor: Rolul Administrației în
organizația de Stat.
Em. N. MANTA, notar: Un doliu al Notarilor...
IOAN BORBULESCU, subnotar: O măsură binevenită.
. * .: Proiect de lege administrativă, memorii, amendamente.
. * .: Cărți de specialitate apărute.

„ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ”

Prietenii și colaboratorii noștri.

Incepem publicarea numelor colaboratorilor și prietenilor revistei — în ordine alfabetică.

Pe lângă colegi și șefi direcți, sunt și personalități din afară asociației, cari înțelegând perfect dreptatea cauzei noastre, ne dau prețiosul lor sprijin, pentru înfăptuirea dezideratelor ce avem, în primul rând fiind: ridicarea administrației Statului.

Sunt nume — scumpe nouă — bine cunoscute în știința și practica administrativă.

În sufletele notarilor comunali din întreaga țară arde candela recunoștinței pentru de aceștia și pentru toți oamenii de bine, cari — ca și noi — urmăresc propășirea administrației și fericirea țării:

Aron Romul, notar, președ. jud. Târnava-Mare.
Alberth Augustin, subnotar.
Bunescu Nicolae, dir. de pref., președ. jud. Sibiu.
Barboș Alex., primpretor, președ. jud. Someș.
Băcanu Ioan, notar, președ. jud. Constanța.
Bârlea Leon, notar.
Badiu Nicolae, notar.
Bretan Aurel, notar, președ. jud. Satu Mare.
Colan Gheorghe, primpretor, preș. jud. Trei Scaune.
Constantinescu Șerban-Joseni, notar, vicepreședinte Asoc., președintele jud. Buzău.
Ciupe G. Dr., Consilier la Comitetul Local de Revizuire, Timișoara.
Gheorghe Comșia, notar, președ. jud. Brașov.
Ciorogariu Petre, notar, președ. jud. Caraș.
Cionca Macedon Dr., primpretor, preș. jud. Odorhei.
Comșia Alexandru, președintele Asociației Generale a Notarilor Comunali din România.
Dăscălescu Stelian, notar.
Drăgan V. V. Preșe. As. Secretarilor de plasă.
Friedrich I., notar.
Florian Ioan, not. pens., președ. jud. Alba.
Grați Francisc, doctor în drept.
Grigoriu M. F., notar, președ. jud. Iași.
Gheorghiu Ioan — Bălți. Funcț. adm.

Grigorescu A. I., Consilier la Comit. central de revizuire, București.

Ionescu-Darzeu Virgil, subdir. gen. Min. de Interne.

Isaiu Dimitrie, subnotar.

Ieșan Dimitrie, director gen. Min. de Interne.

Lația Dr. George, medic.

Lungulescu C., ziarist, secretar general al Ligii Antirevizioniste.

Lascu Alexandru, notar, președ. jud. Ciuc.

Lighezan Liviu, președ. jud. Timiș-Torontal.

Mesaroșu F., notar.

Movilă I. Alex., primpretor.

Dr. Moldovanu Valer, prof. universitar.

Modolea P. C., Consilier la Comit. central de revizuire, București.

Mărculescu Stelian, notar, președ. jud. Dâmbovița

Negrișeanu, notar, președ. jud. Caliacra.

Negulescu Paul, profesor universitar.

Onișca Teofil, notar, președ. jud. Târnava Mică

Olariu Nicolae, notar.

Popovici Petru, notar.

Petrescu Cezar, scriitor, ziarist și deputat.

Popescu Alex., notar, președ. jud. Bihor.

Popu M. Dr. preșe. Asoc. pretorilor din România.

Popa Gheorghe, notar, președ. jud. Făgăraș.

Paștiu Ioan, notar președ. jud. Huneoara.

Dr. Popu Ioan, dir. pref., președ. jud. Năsăud.

Pyp Ioan, notar, președ. jud. Severin.

Rășchitor Victor, secretar com.

Roșca Petru, inspector general administrativ.

Rădulescu George, primpretor, președ. funcționarilor ad-tivi.

Rarincescu C., profesor universitar.

Rațiu Alexandru, notar, președ. jud. Arad.

Dr. V. Supuran.

Spătaru I., ref. jud.

Simon S. Traian, primpretor.

Teodorescu Anibal, profesor univ.

Ursu Simion, notar, vicepreșed. asoc.

Vlad Ionel, notar.

Vermeulen I. V., prof. univ.

Administrația Română

Organul Asociației G-rale a Notarilor Comunali din România

APARE LUNAR
REDACTOR: ISAC E. ISACU, NOTAR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
TIMIȘOARA I, STR. 10 MAIU No. 3

Reformă administrativă.

Problema de organizare a devenit și la noi de actualitate.

Pe toate terenurile această problemă a preocupat spiritele încă din timpuri mai vechi. Inovările făcute tuturor ramurilor au dat rezultatele cele mai strălucite. A rămas însă, în structura de organizare a Țării, un câmp neacoperit peste tot: — Câmpul Administrativ.

Nu se poate spune însă că această ramură a fost neglijată, din potrivă ea a făcut încă de mult parte din programul tuturor partidelor, deci la noi mișcarea de reformă administrativă nu este de origine cu totul recentă.

Ambițiunea schimbării temeliei așezământului administrativ a existat în sânul tuturor partidelor. În tot timpul s'a vorbit de reforme, de organizare și de reorganizare, dar sarcina n'a pus-o nimeni pe umăr.

Necesitatea plantării acestui câmp a fost și este simțită de toată înbunătățire, decât numai printr'o reală reformă administrativă.

Toată lumea și-a dat seamă că-i nevoie de o reformă interioară complectă, că societății de azi noi metode administrative îi trebuiesc întrebuințate.

Se știe că nevoile generale pentru a putea fi satisfăcute toate, cer să avem la baza administrațiunii o temelie solidă, că unirea sufletească nu se poate înfăptui numai atunci, când corpul administrativ este bine pregătit, cinstit și cu o desăvârșită răspundere morală — idealul care trebuie urmărit.

Acum în ceasul al unsprezecelea — trebuie să mărturisim că printre diversele probleme care pre-

ocupă spiritele — problema organizării administrative a Țării joacă la noi rolul cel mai principal.

Suntem în așteptarea realizării acestei noi reforme, cerem: unirea tuturor într'un singur mănunchi, stările de lucruri să fie privite în mod obiectiv, fără preocupări politice.

Acum când se încearcă ridicarea acestei grele sarcini, dela care se așteaptă îndreptarea stărilor actuale, prin această mare operă națională, cerem: să se desvolte în toată suflarea acestei Țări, ideia societății bazate pe solidaritate, pe egalitate în care se pot desvolta sentimentele cele mai frumoase.

O muncă și o luptă continuă în ceiace privește stârpirea Societăților bazate pe protecțiune, în care nu se poate desvolta nimic folositor Țării, tot ce se poate desvolta în aceste Societăți e: parazitismul.

Astăzi mai mult ca oricând, se cere ca toți oame-nii de bine să lupte pentru transformarea acestei mentalități, cu toate că suntem în ceasul al unsprezecelea, vom dovedi că tânăra Țară Românească, ca reprezentantă a civilizațiunii latine în această parte a Europei, ajutată de fiii ei, atât moralicește cât și materialicește, își ca schimba situația actuală, operând marea reformă.

Acum când fruntașii vieții noastre politice, au reușit să cadă de acord asupra acestei idei, acum când întreaga suflare a acestei Țări așteaptă marea lor operă, promitem orice jertfă, știind că această reformă administrativă încoronează opera comună a conducătorilor Țării.

Emil Pop.

Rolul Administrației în organizația de Stat.

În societate, omul desfășoară o intensă activitate de ordin fiziologic, social și moral; creerul său este mereu frământat de noi năzuințe. Năzuințele și activitatea omului se realizează numai cu concursul celorlalți oameni.

Pentru că între oameni există o interdependență, există raporturi de tot felul cari, în totalitatea lor, formează însăși viața socială, este necesar să se stabilească anumite norme, criterii, după care să apreciem interesele și să distingem binele de rău.

Omul, în activitatea sa continuă, fiind condus mai deseori de egoism, poate ușor lovi în interesele altora, periclitând prin aceasta armonia socială. De aceea, s'a simțit nevoia să se cristalizeze norme juridice, reguli, prin care se determină, să limitează fiecăruia o sferă de activitate, pentru ca fiecare om să-și desvolte activitatea numai înăuntru sferei sale.

Numai prin normele juridice, care reglementează activitatea noastră și ne impune că, prin acțiune să nu aducem atingere altora, se face posibilă convențuirea socială, se menține armonia, iar prin activitatea și colaborarea tuturor, societatea se dezvoltă și devine puternică.

Principiul fundamental al dreptului se rezumă astfel: „nu face altuia ceia ce nu vrei să-ți se facă ție”, iar criterii de armonizare socială sunt: sinceritatea, încrederea și simpatia.

Aplicațiunea regulelor juridice are loc atunci, când se ciocnesc interesele mele de ale altuia; atunci societatea este în drept să impună și să intervină cu forța pentru a face să fie respectate, pedepsind pe acel care le-ar înfrânge.

În viața colectivității, ce-i în continuă mișcare, adeseori se întâmplă ca interesele acesteia să se ciocnească cu acele ale indivizilor. De aci necesitatea de a se fixa norme după care să se reglementeze aceste raporturi și interese, precizându-se drepturile colectivității față de individ și ale individului față de colectivitate.

Așa dar, în societate avem o viață corporativă, adică a organismului social și o viață a unităților componente, adică a indivizilor, cu norme juridice deosebite; **norme publice**, referitoare la viața colectivității și **norme private**, privitoare la viața individuală. Normele publice se ocupă de interesele gene-

rale, de activitatea Statului, de organizarea politică a acestuia, stabilește organele ei și raporturile ce există între aceste organe și particulari, sau față de alte grupuri sociale, oprim sub amenințare de pedeapsă de a se turbura armonia socială; iar normele private, se ocupă cu satisfacerea și regularea intereselor particulare. Normele de drept privat se bucură de mai multă stabilitate decât normele de drept public, de ex.: teoria obligațiunilor din c. civ se apropie de teoria dreptului român, instituția căsătoriei este stabilită pe bazele puse de creștinism, etc.

Pe când, normele dreptului public modern, nu se aseamănă cu dreptul vechiu; ele sunt mult mai elastice și mai variabile. Trecutul ne arată că, în domeniul dreptului public au avut loc schimbări profunde, datorită conflictelor de forțe, luptelor pentru a pune mâna pe puterea publică.

Cum viața organismului social o constituie fenomenele economice, morale, religioase, politice și sociale, normele juridice trebuie să urmeze evoluția acestor fenomene, căci numai ele determină raporturi noi între om față de bunuri, față de ceilalți oameni, sau față de grupuri sociale. Pentru ca aceste fenomene să poată fi îmbrăcate în forme juridice cât mai bune, spre a căpăta o forță de rezistență, o consistență și spre a deveni stabile, legislatorul trebuie să cunoască bine toate manifestările vieții sociale.

Colectivitatea organizată sub formă de guvernanți și guvernați, pentru realizarea scopului are o activitate continuă, reglementată prin lege, purtând numele de **administrațiune**.

Dacă, **puterea legislativă** — corpurile reprezentative, parlament și senat — fixează reguli generale și obligatorii pentru toți, — **puterea judecătorească** asigură menținerea ordinii juridice și distribuie justiția, — **administrația formează o ramură a dreptului public, care cuprinde întreaga activitate a Statutului reglementată de lege**.

Prin administrație individul este pus față în față cu Statul, iar puterea publică organizată servește pentru a face posibilă domnia legalității și a înlătura arbitrarul. Raporturile dintre administrațiune și administrați sunt raporturi juridice, care trebuiesc bine precizate pentru ca drepturile administrațiilor să poată fi respectate.

Administrațiunea constituie activitatea Statului, manifestată prin activitatea diverselor servicii publice, iar serviciile ce exercită această activitate sunt servicii administrative.

Numai prin activitatea administrațiunii, care se manifestă mai mult sau mai puțin energetic, după împrejurări, se realizează rațiunea de a fi a unui Stat, căci prin ea se asigură siguranța persoanelor și averii, posibilitatea de a circula, de a face comerț, răspândirea instrucției, înlăturarea epidemiilor, etc.

După războiu, s'a produs în toate statele o vie mișcare de reformă căci, căutându-se o îmbunătățire a condițiilor vieții, se crede că numai prin intervenția Statului și prin crearea de noi servicii se poate ajunge la soluționarea acestor probleme sociale. Iar soluțiunile ce se dau prin legi problemelor de ordin social, economic și financiar, au mari repercursiuni asupra administrațiunii.

Deaceia, rolul Statului mărindu-se considerabil, țările occidentale au dat o mare atențiune administrațiunii, introducând noi metode spre a-i da posibilitatea să-și îndeplinească mai bine sarcinile imense ce are.

Dacă la noi nu funcționează bine administrațiunea, este din cauza lipsurilor mari de care suferă: lipsa unei selecțiuni serioase de personal, funcționarii rău distribuiți între servicii și cu totul insuficient plătiți, o corespondență inutilă între servicii, care face ca soluționarea unei simple cereri să aibe loc numai după un timp foarte îndelungat și după multe stăruințe, etc.

Astăzi, se propun pentru îndreptarea administrațiunii următoarele desiderate: 1. O bună pregătire și selecțiune a funcționarilor; 2. Despoliticianizarea administrațiunii, acordându-se inamovibilitate și o justă salarizare funcționarilor; 3. Simplificarea procedurii administrative, suprimându-se toate inutilitățile; 4. Repartizarea justă a funcționarilor între diversele servicii; 5. Deconcentrarea administrativă, dându-se autorităților locale dreptul de deciziune în afacerile de interes pur local; 6. Stabilirea unui program de activitate obligatoriu pentru fiecare serviciu.

Alexandru I. Movilă, primpretor.

UN DOLIU AL NOTARILOR DIN VECHIUL REGAT.

† Șerban Constantinescu

Năpraznica moarte — executorul nemilostiv și punctual al destinului omenesc — a răpit viața celui mai bun dintre colegii V. Regat, a răpit pe Ș e r b a n C o n s t a n t i n e s c u.

Trista și neașteptata veste am aflat-o târziu din revistă.

Șerban Constantinescu n'a fost numai un notar de frunte în cadrul strict al funcțiunii.

A fost un notar înzestrat cu admirabile calități, care l-au ajutat să se remarce în chip deosebit, făcând fală corpului nostru.

El a fost un idealist înflăcărat, un luptător cutezător și dârț; el a fost în acelaș timp un inițiator și organizator priceput și perseverent. Greutățile nu l-au înfricoșat și descurajat.

Multe piedeci și greutăți i-s'au pus evident în cale.

El a știut să le treacă și învingă întotdeauna.

Dar succesele le-a obținut cu prețul jertfirei intereselor sale, sănătății sale, vieții sale însăși. Dar nimic n'a cruțat.

Șerban Constantinescu a fost și va rămâne o pildă foarte rară și foarte vie de jertfă de sine, jertfând totul pentru interesele generale ale corpului notaresc, căruia i-a aparținut și a dorit să aparțină până la

sfârșit. Căci având clase liceale, putea fi ușor înaintat, beneficiind de vechile drepturi acordate notarilor, ca administrator de plasă.

Dela început și până în cele din urmă a colaborat la toate revistele administrative, susținând cu energie dreptatea cauzei noastre, care se îmbină și identifică cu însăși interesele unei bune administrații.

După război — la care defunctul a luat parte, — a luat inițiativa organizării și constituirii Asociației Generale a Notarilor din Regat și Basarabia.

A luptat cu multe greutăți, dar Asociația s'a înfăptuit.

A fost tot timpul președintele și sufletul acestei asociații în care timp a făcut toate eforturile să lupte pentru ridicarea prestigiului corpului nostru, nelipsind delat niciun congres administrativ și din nici-o delegație ce a susținut doleanțele noastre în fața diferitelor ministere.

Mai târziu tot el a luat inițiativa fuziunii cu Asociația Notarilor din Ardeal, în dorința de a-i da o forță mai mare și o conducere unitară.

Asociația Generală a Notarilor din România s'a înfăptuit, fiind îmbrățișată și de colegii din Ardeal, iar el a fost ales și menținut prim vice-președinte al

asociației, ca o răsplată și recunoaștere a meritelor și muncii sale.

Revista „Notarul Român”, organul special de publicitate a notarilor din V. Regat, a fost opera sa întreagă. A avut nu numai inițiativa și conducerea ca director responsabil, dar a susținut personal apariția cu sacrificiu greu al sprijinului său bănesc. N'a putut și era imposibil să asigure apariția regulată a acestei reviste — deși personal nu ne-am cunoscut — l-am sfătuit adesea să renunțe la scoaterea revistei, spre a nu-și primejdui situația materială.

Nu m'a ascultat însă.

Și ori decâteori socotea el momentul oportun, făcea sfertări, pe care eu nu le pot nici măcar aprecia bine și revista reapărea, pentru a apăra nevoile corpului nostru.

Moartea l-a prins în cursa ei într-o călătorie în Brăila, tot în interesul organizării aceluia județ, călătorie care i-a fost fatală, cauzându-i moartea.

Neglijind interesele lui și familiei — și — a jertfit toată viața muncind și luptând pentru apararea drepturilor Corpului Notaresc și văd că se spune, că până în ultimele clipe s'a interesat de noua reformă, în care spera să vadă triumful luptei de atâția ani.

A murit dar ca un soldat la datorie, luptând până în ultima clipă.

În fața destinului necruțător, de nepătruns și de neînțeles, rămânem neputincioși și încremențiți.

Cu sufletele îndoliate și inimile coplesite de profundă durere nu ne rămâne decât să deplângem: dispariția timpurie a regretatului, neobositului, vrednicului, inimosului și prea bunului nostru coleg, chemat de Domnul în viața cea nouă, unde neastâmpărul său va găsi odihna cea veșnică.

Notarii din V. Regat, adânc întristați și îndurerăți, se închină cu pietate în fața memoriei sale, rugând pe A Tot Puternicul, să-i așeze sufletul în ceata dreptilor, iar trupului său trudit să-i facă „țărână ușoară”, luându-ne un solemn legământ a-i păstra vie amintirea, pildei de muncă, luptă și abnegație ce ne-a dat-o în scurta sa viață și de a căuta să urmărim, sprijinind ceea ce el a înfăptuit.

Iar soției sale mult îndurerate și celor 6 copilași rămași lipsiți de grija tatălui lor scump, le transmitem sincere condoleanțe, rugând pe bunul Dumnezeu să-i mângăie și să le dea putere să suporte durerea, acestei grele lovituri.

Em. N. Manta, notar.

O măsură binevenită.

Prin decretul lege Nr. 3029 din 31 Noembrie 1934, apărut în Monitorul Oficial Nr. 262 din aceeași dată, s'a stabilit la cap. 2 „Organizarea serviciilor administrative”, prin art. 7 al. 2, că: „numărul și denumirea serviciilor și birourilor, compunerea și atribuțiunile lor, se vor stabili pentru administrațiile rurale, de către Prefect”.

Consider de binevenită această măsură, deoarece o echitabilă și întocmai aplicare a ei, ar da posibilitatea de a se reveni asupra unor posturi desființate de către consiliile comunale.

Intr'adevăr sunt cazuri în județul nostru, unde consiliile comunale suverane, conf. art. 171 și 172 din L. O. A. L. de a stabili numărul și felul serviciilor, de care comuna ar avea nevoie, s'au folosit în cadrul prerogativelor ce li s'au fost acordate, de a da serviciilor structura voită, desființând posturile de subnotar, sau în cazul mai bun, le-au înlocuit cu posturi de impegati.

În alte cazuri și aceste sunt cele mai dureroase, însăși notarul, a sprijinit, — ca să nu zic determinat — consiliul comunal, pentru o atare reformă.

În bine au mai fost și alte motive, greșit, înțelese deaceia iată ceiaze zic: „acele motive personale, fie dintr'o parte, fie din altă, ele nu pot să primeze nevoile unei bune administrații în general, și nu cred,

ca acele se poate ocupa un post de impegat la primărie sa prezinte mai multă siguranță și aptitudine, decât unul care poate ocupa un post de subnotar. Și atunci este firesc, să rugăm chiar și pe această cale pe Dnii Prefecți din fruntea județelor, care știut este că poartă mai mult interes de a asigura o bună administrație, decât consiliile — în foarte multe cazuri — înclinate în a decide la îndemnul preocupărilor subiective, chiar în detrimentul administrației

Ne adresăm însă în mod special și direct Domnului Prefect al jud. Timiș-Torontal, care prin măsurile luate până în prezent, pe terenul administrației, ne-a dovedit grija ce o poartă și dorința-i de a ridica nivelul administrației, ca în virtutea art. mai susmenționat, în comunele rurale, unde prin regulamentul de organizare a serviciilor comunale din 1929/1930, s'au desființat posturile de subnotari, întrucât posturile de impegati înființate în locul celor dintâi, nu sunt ocupate definitiv, sau sunt completate cu notari diplomați, să fie retransformate în posturi de subnotari, considerând, că prin această măsură pe lângă o garanță redată administrației, s'ar da și posibilitatea de a se plasa mulți fineri absolvenți ai școlilor de notari, cari și azi sunt fără posturi.

Ioan Borbulescu.

Textul original al Anteproyectului de Lege Administrativă.

Atribuțiunea notarului.

Art. 109. — Notarul este șeful cancelariei în comunele rurale, el este numit și salariat de Ministerul de Interne.

El mai este reprezentantul autorității centrale și organ de îndrumare și colaborare al administrației comunelor rurale.

Art. 110ă — Notarul este însărcinat cu publicarea și aplicarea legilor și regulamentelor de administrație publică, a ordonanțelor și instrucțiunilor date de puterea centrală.

Culegerea datelor statistice.

Ținerea la curent și conservarea foilor cadastrale conform normelor stabilite de Ministerul Agriculturii.

Ținerea registrelor pentru eliberarea biletelor de vânzare a vitelor.

Indeplinește toate atribuțiunile ce-i sunt date prin legea de față și celelalte legi și regulamente.

Execută toate dispozițiunile luate de autoritățile centrale.

El este șeful poliției administrative din comună.

El este ofițer al poliției judiciare, auxiliar al Parchetului, numai în cazuri de flagrant delict, având inițiativa tuturor măsurilor, de cari va adresa acte și încunoștiințează pe pretor și pe șeful Parchetului.

Primește reclamațiuni, le cercetează și înaintează autorităților în drept.

Supraveghează ori și ce măsură sau act al autorităților locale, raportează pretorului acele din ele, pe care le consideră ca contrarii legilor, regulamentelor și interesele locale sau generale.

Are răspunderea întocmirii actelor de stare civilă, pe care le și contrasemnează.

Notarul asistă la ședințele consiliului comunal, cu vot consultativ, făcând propuneri, dând sfaturi și îndrumări consiliului.

Colaborează la întocmirea rapoartelor asupra chestiunilor, ce se vor supune deliberării consiliului, la întocmirea ordinii de zi pentru ședințele consiliului, la întocmirea proiectului de buget.

Contrasemnează chitanțele de plată, certificatele de notorietate publică și paupertate, copiile de pe ac-

Propunerile Asociației Generale a Notarilor Comunali.

N O T A R U L

§. 1.

DISPOZIȚIUNI GENERALE.

Numire.

Art. În fiecare comună rurală funcționează câte un notar, numit de directorul ministerial cu avizul conform al subcomisiunii pentru propuneri de numiri și înaintări instituită în fiecare județ pentru notari și compusă din:

- a) Prefectul județului ca președinte;
- b) Primpretorul plășii în care se află reședința județului;
- c) Un delegat al notarilor din județ.

Circumscripția notariale.

Mai multe comune se va putea grupa în circumscripții notariale spre a avea un notar.

Subnotarul.

Notarul va fi ajutat în atribuțiunile sale de unul sau mai mulți subnotari, după greutatea serviciului, cari vor fi recrutați în aceleași condițiuni ca și notarul.

Subnotarul poate înlocui pe notar în atribuțiunile lui pe temeiul unei delegațiuni scrise.

Numărul subnotarilor pe notariate se stabilește de prefect cu avizul conform al delegațiunii consiliului județean, în urma raportului motivat al primpretorilor de plasă.

Deciziunea prefectului se va supune aprobării Ministerului de Interne.

Disciplina.

Notarii, și subnotarii sunt judecați disciplinar de comisia disciplinară pentru notari cari funcționează în fiecare capitală de județ și se compune din:

- a) Primul președinte sau în lipsă președintele tribunalului, orașului de reședință;
- b) Subprefectul județului sau în lipsă un primpretor desemnat de prefect;
- c) Un delegat al notarilor din județ.

Cel învinuit se poate apăra singur, prin avocat sau prin un funcționar administrativ desemnat de el, și are dreptul să atace deciziunea comisiei disciplinare în contenciosul administrativ.

tele administrației comunale, ordonanțele date de primar.

Afișează deliberațiunile consiliului comunal și dă tot concursul pentru executarea hotărârilor consiliului comunal și județean, precum și a delegațiunei județean.

Notarul îndeplinește în genere toate atribuțiile secretarului comunal din comunele urbane.

Notarul comunei rurale este îndatorat la cerere, a redacta petițiunile sătenilor și sub semnătură privată, notarul are dreptul de a redacta acte și de înscriere în cartea funduară, potrivit condițiunilor cerute lor prin legile respective. În acest caz, plata serviciului efectuat se va face conform tarifului fixat de către Ministerul de Interne.

Notarul este ajutat în lucrările sale de funcționari comunali, ce fiecare comună îi va avea potrivit mijloacelor lor bugetare.

NOTARUL.

Art. 128. — Dela punerea în aplicare a acestei legi, nici o numire de notar nu se va putea face, decât dacă candidatul pe lângă condițiunile cerute de legea statutului funcționarilor publici, are licență în drept și a absolvit cursurile școlii superioare de notari sau orice altă școală specială, de pregătire de pe lângă Ministerul de Interne.

Art. 129. — Notarul este numit, retribuit de Ministerul de Interne, putând primi pe lângă acest salariu și o indemnizație de transport și locuință dela comună.

Notarii numiți conform art. 128 ca și ceilalți as-tăzi în funcțiune, și posed un titlu academic, vor avea drept la gradații și sporuri de salariu, pentru stagiul de vechime în această funcțiune.

Gradațiile și sporul se vor acorda din 5 în 5 ani și se vor stabili de Minister pe cale de regulament, stagiul calculându-se, din momentul numirii în funcțiunea de notar.

Art. 130. — După 2 ani de funcționare notarul va fi declarat stabil și — în afară de cazul când el va cere singur — nu va putea fi transferat decât prin deciziunea Ministerului de Interne, cu avizul comisiei de disciplină.

Art. 131. — Actualii notari în funcțiune, cari nu îndeplinesc condițiunile art. 128, sau nu posed un titlu academic, vor fi declarați stabili, dacă îndeplinesc una din următoarele condițiuni:

- a) sunt absolvenți al cursului liceal, normal sau de seminar;
- b) sunt absolvenți ai școlii comerciale, de agricultură sau profesionale;
- c) sunt absolvenți ai școlii științelor de stat;
- d) sunt absolvenții școlii de notari;

Pensie.

Notarii și subnotarii beneficiază de dispozițiunile legii generale de pensii, socotindu-li-se la pensie și timpul servit la administrațiile comunelor rurale, sau în oricare altă administrațiune publică.

Dispozițiunile statutului funcționarilor publici se aplică notarilor și subnotarilor cu derogările legii de față.

§. 2.

CONDIȚIUNI DE NUMIRE.

Pregătire profesională.

Art. Pentru a fi numit notar, pe lângă celealte condițiuni generale de numire prevăzute de statutul funcționarilor publici, candidatul trebuie să fie absolvent al școlii Superioare Administrative cu bacalaureat sau licențiat în drept sau științele de Stat și să aibă cel puțin 3 ani de serviciu în administrația comunală. Până la organizarea învățământului superior administrativ vor putea fi numiți notari la vacanțe în următoarele ordine de preferință:

- a) Licențiații în drept sau științele de Stat;
- b) Absolvenții școlii de notari din Transilvania;
- c) Absolvenții școlii de notari din Vechiul Regat.

Stabilitate în funcțiune și în loc.

Notarii și subnotarii se bucură de stabilitate în funcțiune și în locul unde funcționează. Ei nu poate fi transferați decât la cerere în locuri vacante sau prin consimțământul reciproc, cu avizul conform al subcomisiunei județene pentru propuneri de numiri și înaintări unul din locul altuia sau din pedeapsă pe cale disciplinară.

Preferința la complectarea vacanțelor.

Notarii cari ocupă în mod definitiv un post și candidează la un alt post de notar publicat vacant, vor fi preferiți în ordinea vechimei și măsura notelor din cazierul personal și a notelor obținute la diplomă.

Drepturile actualilor notari și subnotari definitivi.

Notarii și subnotarii găsiți în funcțiune la punerea în aplicare a legii de față cu titlul definitiv în baza altor dispozițiuni din legile anterioare rămân definitivi prin efectul legii păstrându-și locurile lor cu toate drepturile ce acordă legea de față notarilor și subnotarilor numiți în puterea ei, chiar dacă nu au pregătirea prevăzută în această lege.

Ei se vor bucura în genere de același tratament ca și notarii absolvenți ai Școlii administrative superioare.

c) foștii plutonieri, sergenți, furieri, sau instructori;

f) să fie în funcțiune de notar cel puțin de 15 ani neîntrerupți;

g) invalizi de război;

h) să fi fost declarați definitiv (stabili) înainte de prezentarea acestei legi în parlament.

Toți aceștia n'au însă dreptul de gradații.

Art. 132. — Notarii în funcțiune, cari nu îndeplinesc condițiunile arătate în articolele precedente, vor putea fi păstrați în funcțiune cu titlul de subnotari.

Subnotarul este o funcțiune provizorie, până ce locurile de notar vor putea fi completate conform prezentei legi.

Subnotarii nu se bucură de nici una din condițiunile legii statutului funcționarilor publici, și nici de avantajile date notarilor de prezenta lege.

Subnotarul îndeplinește toate atribuțiunile notarului și este salariat din bugetul Ministerului de Interne.

Art. 133. — În cazul când, pentru completarea viitoarelor vacanțe de notari, nu se vor găsi candidați satisfăcând condițiunile legii de față, se va putea recurge la numire de subnotari, cari pentru a fi numiți vor trebui să îndeplinească una din condițiunile arătate la art. 131, litera a, b, c și d.

Indepărtarea subnotarilor se poate face atât ca pedeapsă, cât și pentru a se deschide astfel locuri de notar, pentru cei ce îndeplinesc condițiunile legale.

Numirile, transferările și indepărtările subnotarilor se fac de prefect.

Art. 134. — Subprefectului, pretorului, secretarului de plasă și notarului absolvent al școalei superioare de notari, sau de specialitate, de pe lângă Ministerul de Interne, nu li-se cere examenul de intrare în funcțiuni pretins de legea statutului funcționarilor publici.

Propunerile Asociației Generale a Notarilor Comunali din România referitoare la întregirea art. 129 și 131 din antreproiectul Legii Administrative.

La art. 129. — Să se redacteze conform art. 118, aplicat pretorilor și anume:

„Notarul este numit și retribuit de Ministerul de Interne, va primi pe lângă acest salariu și o indemnizație de transport, locuință, iluminat și încălzit dela comună”.

La art. 131. — Se va omite alineatul ultim în care se zice:

„Toți aceștia n'au însă dreptul la gradații”, înlocuindu-se cu art. 119, aplicat pretorilor și anume:

„Toți aceștia au drept după vechime, în această funcțiune la gradații, cu spor de salariu din

§. 3.

ATRIBUȚII.

Art. Notarul este reprezentantul autorității centrale, organ de inițiere, colaborare și control imediat al Statului cu administrația comunelor rurale. El este însărcinat cu:

Aplicarea legilor, etc.

Aplicarea legilor și regulamentelor, de administrație publică, generală și județeană, a ordonanțelor și instrucțiunilor.

Statistica.

Executarea dispozițiunilor privitoare la culegerea datelor statistice.

Bilete de vite.

Ținerea registrelor pentru eliberarea biletelor de vânzarea vitelor.

Însărcinări speciale.

Îndeplinirea tuturor însărcinărilor ce îi sunt date prin legi și regulamente.

Poliția Administrativă.

Notarul este șeful poliției administrative din comună. În această calitate execută măsurile de siguranță generală și poliție, ia măsurile dictate de împrejurări pentru risipirea întrunirilor consiliului, când acesta s'ar întruni în alt loc decât cel arătat în convocare, sau când deliberările lor primejduiesc ordinea și siguranța Statului, cari se vor aduce la îndeplinire de organele jandarmeriei sau de gardiștii comunali.

Raportează organelor ierarhice despre stările de spirit și nevoile locale.

Poliția judiciară.

El este ofițer al poliției judiciare.

În această calitate are competența generală pentru constatarea și instrumentarea tuturor infracțiunilor la legi, regulamente, ordonanțe și dreptul de a aplica legiuitele amenzi, în condițiunile prevăzute de art. 65 și 68 din legea pentru organizarea poliției generale a Statului.

Starca civilă.

El este ofițer al stării civile.

Inițiativă, colaborare și control.

Notarul asistă la ședințele consiliului comunal, cu vot consultativ, făcând propuneri, dând sfaturi și îndrumări organelor administrației comunale și veg-

din 8 în 8 ani, dacă au la bază cel puțin IV. clase de liceu sau altă pregătire echivalentă, cari drepturi, se vor stabili pe cale de regulament de către Ministerul de Interne.

La punerea în aplicare a acestei legi-gradația se va calcula dela numirea ca notar”.

Situația Notarului după cum e luată în Proiectul înaintat la Senat, luându-se în seamă unele din propunerile Asociației noastre.

S E C Ţ I A IV.

Notarul.

Art. 128. — Dela punerea în aplicare a acestei legi, nicio numire de notar nu se va putea face decât dacă candidatul, pe lângă condițiunile cerute de legea Statutului funcționarilor publici, are licența în drept și a absolvat cursurile școlii superioare de notari sau orice altă școală specială de pregătire de pe lângă Ministerul de Interne.

Art. 129. — Notarul este numit și retribuit de Ministerul de Interne, putând primi pe lângă acest salariu și o indemnizație de transport și locuință, iluminat și încălzit dela comună.

Notarii numiți conform art. 128, ca și ceilalți asfăzi în funcțiune, și posed un titlu academic, vor avea drept de gradații și sporuri de salariu pentru stagiul de vechime în această funcțiune.

Gradațiile și sporul se vor acorda din 5 în 5 ani și se vor stabili de Minister, pe cale de regulament, stagiul calculându-se, din momentul numirii în funcțiunea de notar.

Art. 130. — După 2 ani de funcționare, notarul va fi declarat stabil și — în afară de cazul când el va cere singur — nu va putea fi transferat decât prin deciziunea Ministerului de Interne, cu avizul comisiunii de disciplină.

Art. 131. — Actualii notari în funcțiune, care nu îndeplinesc condițiunile art. 128 sau nu posed un titlu academic, vor fi declarați stabili, dacă îndeplinesc una din următoarele condițiuni:

- a) sunt absolvenți ai cursului liceal, normal sau seminar;
- b) sunt absolvenți ai școlilor comerciale, de agricultură sau profesională;
- c) sunt absolvenți ai școlii de științe de Stat;
- d) sunt absolvenții școlilor de notari;
- e) foștii plutonieri, sergenți, furieri, sau instructori;
- f) să fie în funcțiunea de notar, cel puțin de 15 ani neîntrerupți;
- g) invalizi de războiu;

hind ca dispozițiunile legilor și regulamentelor să fie respectate.

El supraveghează și îndrumază activitatea funcționarilor comunali, aducând la cunoștința primarului, prefectului și pretorului, neregulele de serviciu constatate, colaborează la întocmirea și revizuirea listelor electorale, pregătirea rapoartelor asupra chestiunilor ce se vor supune deliberărilor consiliului, la întocmirea ordinei de zi pentru ședințele consiliului, la întocmirea proiectului de buget, contrasemnează ordonanțele de plată, certificatele de notorietate publică și paupertate, copiile de pe actele administrației comunale, avizează asupra măsurilor proiectate a se lua de primar și contrasemnează actele, ordonanțele date de primar, afișează deliberațiunile consiliului comunal și dă tot concursul pentru executarea hotărârilor consiliului comunal și județean, precum și a delegațiunei consiliului județean.

Notarul îndeplinește în genere toate atribuțiile secretarului comunal din comune urbane.

Lucrări de interes particular pentru locuitori.

Notarul este obligat a redacta petițiuni și acte de notariat pentru cel interesați cari ar recurge la Oficiul său, primind pentru acest serviciu o plată anume fixată prin tariful stabilit de către Directorul Ministerial Regional.

Delegare de atribuții.

El poate delega în scris parte din atribuțiunile sale subnotarului, sau altor funcționari de sub conducerea sa.

§. 4.

RETRIBUȚIUNI, INCADRĂRI ȘI AVANSĂRI.

Retribuțiuni.

Fondul de salarizare.

Art. Retribuțiunea notarilor și subnotarilor se compune din:

- a) Retribuțiunea de bază (salariul);
 - b) Gradații;
 - c) Supliment de familie și de localitate;
- și se va plăti din fondul de salarizare a notarilor înființat pe județe prin un regulament special și administrat de județ. Acest fond va fi alimentat din contribuțiunile Statului, județului și comunelor rurale în proporția ce se va fixa de Ministerul de Interne după propunerea prefectului.

Locuință, iluminat, încălzit, etc.

Comunele sunt dator să acorde notarilor și subnotarilor, locuințe corespunzătoare cu grădină, lumi-

b) să fi fost declarați definitiv (stabili) înainte de prezentarea acestei legi în Parlament.

Toți aceștia n'au însă dreptul la gradații, dacă nu au cel puțin 6 clase de liceu sau echivalentul lor.

Art. 132. — Notarii în funcțiune, cari nu îndeplinesc condițiunile arătate în articolele precedente, vor fi păstrați în funcțiune cu titlul de subnotari.

Subnotarul este o funcțiune provizorie, până ce locurile de notar vor putea fi completate conform prezentei legi.

Subnotarii nu se bucură de niciuna din condițiunile legii statutului funcționarilor publici, și nici de avantajele date notarilor de prezenta lege.

Subnotarul îndeplinește toate atribuțiunile notarului și este salariat din bugetul Ministerului de Interne.

Art. 133. — In cazul când, pentru completarea viitoarelor vacanțe de notari, nu se vor găsi candidați satisfăcând condițiunile legii de față, se va putea recurge la numirea de subnotari, care pentru a fi numiți vor trebui să îndeplinească una din condițiunile arătate la art. 131, litera a, b, c și d.

Indepărtarea subnotarilor se poate face atât ca pedeapsă, cât și pentru a deschide astfel locuri de notari pentru cei ce îndeplinesc condițiunile legale.

Numirile, transferările și îndepărtările subnotarilor se fac de prefect.

Art. 134. — Subprefectului pretorului, secretarului de plasă și notarului, absolvent al școalei superioare de notari sau de specialitate, de pe lângă Ministerul de Interne, nu li-se cere examenul de înținare în funcțiuni, pretins de legea statutului funcționarilor publici.

Memoriu înaintat de Asoc. Generală a Notarilor Comunali din România.

Domnule *Deputat*
Senator,

Asociația Generală a Notarilor Comunali din România,

Văzând, că proiectul de lege administrativă nu satisface toate doleanțele juste ale Corpului Notarilor Comunali,

Avem onoare a Vă ruga să binevoiți a susține cu ocazia debaterii proiectului de lege revendicările acestui Corp, rămase încă nesatisfăcute și propunerile de interes obștesc cuprinse în proiectele de amendamente alăturate, prin care solicităm următoarele completări și modificări și anume:

nat și încălzit în mod gratuit și să asigure îndemnizația de transport și cheltuelile de reprezentare notarului.

Inaintare.

Notarii și subnotarii au drept la înaintare pe loc în grad la alegere pentru merite și la gradații după 5 ani serviți în funcțiune.

Incadrare.

Art. Notarii și subnotarii vor fi încadrați în următoarele grade:

Subnotar, stagiar, echivalent cu gradul de impiegat stagiar.

Subnotar titular, echivalent cu gradul de impiegat, putând înainta pe loc până la gradul de șef de biourou.

Notar egal cu gradul de șef de biourou putând înainta pe loc până la gradul de șef de serviciu.

Fiecare grad are 2 clase.

Salariul cuvenit fiecărui grad nu va putea fi mai mic ca salariile ce primesc funcționarii, având gradele respective în administrația centrală a Ministerului de Interne.

Avansarea în grad și clasă pe loc.

Avansarea din grad în grad este o înaintare de merit. Ea se va hotărî de Directorul Ministerial cu avizul conform al subcomisiunei pentru propuneri de numiri și înaintări, având ca criteriu de baza titlurile, activitatea notarului sau subnotarului și rezultatele obținute în serviciu.

Fiecare înaintare în grad pe loc dă dreptul și la înaintările de clasă respective.

Înaintarea pe loc în grad aduce cu dânsa calcularea gradațiilor la salariul noului grad superior.

Fixarea numărului posturilor de notari.

Numărul notarilor și subnotarilor de diferite grade se va stabili pe județe prin deciziunea Ministerului de Interne după propunerea Prefectului.

Inaintarea în funcțiune.

Notarii cu bacalaureat și diploma Școalei de notari cari au vechime de cel puțin 6 ani și actualii notari aflați în serviciu la punerea în aplicare a Statutului funcționarilor publici, chiar dacă nu au titlurile de studii cerute, pot fi înaintați în funcțiunea de primpretor.

Gradații.

Art. Notarii și subnotarii au drept la gradații cari se acordă din 5 în 5 ani împliniți de activitate. Aceste gradații se dau potrivit cu timpul servit în funcțiuni publice, în modul următor:

25 proc. după 5 ani, 50 proc. după 10 ani, 75

I. — **Intregirea art. 4.**, cu dispozițiunii privitoare în calitatea de membru a copiilor și femeilor.

II. — **La artă 40:** suprimarea dispozițiunilor privitoare la excepția făcută pentru medici și veterinari, recunoscându-se lor votul deliberativ în consilii.

III. — **La art. 61:** condiționarea numirii, licențierii etc. a funcționarilor comunelor rurale de aprobarea Prefectului.

IV. — **La art. 82:** punerea în concordanță a textului din acest articol cu cel dela art. 225 cu privire la aprobarea conturilor de gestiune ale comunelor urbane nereședință.

V. — **Inlocuirea textului art. 108:** privitor la dreptul de control al Prefectului asupra tuturor funcționarilor de Stat, județ și comunele din plasă și la dreptul de a putea asista la ședințele consiliilor comunale.

VI. — **La art. 109:** acordarea dreptului de control a notarului asupra funcționarilor publici din comună.

VII. — **La art. 110, alin. 10:** acordarea calității de ofițer al stării civile notarului.

VIII. — **La art. 110, alin. 11:** acordarea votului deliberativ în Consiliul Comunal pentru notari.

IX. — **La art. 110, aliniatul ultim:** înființarea funcției de secretar de notar retribuită de comună.

X. — **La art. 128:** introducerea dispoziției tranzitorie, privind completarea posturilor de notari cu absolvenții școalelor de notari, până la obținerea numărului suficient de candidați cu pregătirea prevăzută de acest articol.

XI. — **La art. 129:** impunerea în mod hotărât a obligațiunei pentru comune, ca să dea notarului cheltueli de transport, locuință, luminat și încălzit, precum s'a prevăzut pentru pretori.

XII. — **La art. 129, alin. 2 și 3:** acordarea dreptului la gradații pentru notari și stabilirea prin lege a gradațiilor și sporului de salarii.

XIII. — **La art. 130:** acordarea drepturilor prevăzute în Statut și legea pensiilor pentru notari și precizarea stabilității lor în funcție și în locul unde funcționează.

XIV. — **La art. 131, alin. ultim:** asigurarea dreptului la gradații actualilor notari absolvenți ai Școalelor de Notari sau al cursului secundar inferior sau echivalentul lor sau cu o vechime de cel puțin 15 ani neîntrerupți.

XV. — **La art. 132:** înlocuirea denumirii de subnotar cu denumirea de „agent de notar” conform Statutului Funcționarilor Publici.

proc. după 15 ani, 100 proc. după 20 ani și 125 proc. după 25 ani, ele fac parte integrală din salariul de bază.

Termenele pentru gradații se socotesc dela intrarea în serviciul public. Toate gradațiile se socotesc la ultima retribuțiune de bază convenită notarului sau subnotarului.

Notarii și subnotarii mobilizați.

Notariilor și subnotariilor cari au absolvat școala de notari din anul 1913 și următorii și au fost mobilizați, li se vor socoti timpul pentru încadrare, gradații și pensii dela data când aveau dreptul de a fi numiți în funcțiune.

Supliment de familie și localitate.

Art. Notarii și subnotarii vor primi suplimente de familie și localitate. Aceste suplimente au de scop să stabilească pentru fiecare grad de retribuțiune o diferențiere după greutatea familiare ale notarilor și subnotariilor respectivi și altă diferențiere după gradul de scumpete a vieții în localitate.

Executarea încadrării.

Art. Incadrarea actualilor notari și subnotari în gradații și în grade, se va face în decurs de 6 luni dela promulgarea legii de către Directorul Ministerial Regional cu avizul conform al subcomisiunii pentru propuneri, numiri și înaintări, ținând seamă de vechime, studii, notele calificative și activitatea în serviciu a fiecăruia.

Drepturi câștigate.

Art. Actualii notari și subnotari își păstrează toate drepturile câștigate.

Notarii provizorii aflați în funcțiune la punerea în aplicare a actualei legi, având un stagiul de minimum 5 ani consecutivi, sau cel puțin 4 clase secundare fiind bine notați, sunt considerați definitivii prin efectul prezentei legi.

Expunere de motive.

privind propunerile referitoare la funcțiunea de notar

§. 1.

DISPOZIȚIUNI GENERALE.

Numire.

Petru a împiedica intervențiile oamenilor politici și altor persoane cu influență din județ sau pentru a scoate pe prefectii de județ din situația jenantă în care sunt puși de către politicianii, cari fac tot posibilul pentru plasarea favorizilor lor în funcțiunile publice, credem că este bine că numirea

XVI. — **La art. 133:** înlocuirea actualului text cu dispozițiuni privitoare la funcția de secretar de notar, creată conform art. 366 al Legei U. A. din 1925 și art. 178, 555 din L. O. A. L.

XVII. — **La art. 134:** extinderea dispozițiunii din acest text și asupra secretarului de notar.

XVIII. — **La art. 184:** menținerea textului original din proiect, privind sporirea cotelor adiționale.

XIX. — **La art. 191:** tabloul impozitelor și taxelor comunale Nr. curent 28-31: extinderea dreptului comunelor rurale de a percepe și aceste taxe rezervate pentru comunele urbane.

XX. — **La art. 191:** tabloul impozitelor și taxelor comunale, întregirea obiectelor impozabile prevăzute la Nr. curent 36, cu cazane de fabricat rachiu și mașini de treerat, care periclitizează siguranța contra incendiilor.

XXI. — **La art. 191:** introducerea în tabloul impozitelor și taxelor comunale, dreptul comunelor de a percepe taxe pentru paza de zi și de noapte în comună și pentru iluminatul străzilor.

XXII. — **La art. 207, lit. a):** suprimarea cuvântului de 500.000.— lei privitor la salariile și indemnizațiile Consilierilor și funcționarilor comunali menținând numai plafonul de 40% din veniturile ordinare.

Incredători în prețiosul sprijin al Domniei Voastre, Vă rugăm să binevoiți a primi asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

București, la 29 Martie 1935.

Președinte:

A. COMȘIA.

Consilier:

PETRE POPOVICI.

Memoriul Asociației Funcționarilor

Administrativi din Ardeal și Banat.

ASOCIAȚIA FUNCȚIONARILOR ADMINISTRATIVI
DIN ARDEAL ȘI BANAT.

Cluj, Str. Bis. Ortodoxă No. 16.

No. 4/1935.

Domnule Ministru,

Asociația Funcționarilor Administrativi din Ardeal și Banat, recunoscând în ansamblul dispozițiilor și în fericitele inovațiuni introduse în noul proiect de lege administrativă pentru raționalizarea, simplificarea, coordonarea activității diferitelor administrațiuni și scoaterea lor de sub influențele politice, precum și pentru continuitatea activității administrative, pregătirea și selecționarea personalului admi-

notarului să se dea în atribuțiunea Directoratului Ministerial al Regiunii respective, cari în urma demității sale este mai puțin expus intervențiilor partizanilor politici.

Notarul fiind pus sub regimul statutului funcționarilor publici, este natural, că la numirea lui să se ceară avizul Comisiunii pentru propuneri de înaintări și numiri. Compunerea acestei Comisiuni să se facă după normele prevăzute în legea Sanitară și de Ocrotire (art. 16, 17, 208-210), ca membrii Comisiunii respective să aibă posibilitatea de a cunoaște mai bine postulanții respectivi.

Circumscripții Notariale.

În vederea reducerii cheltuelilor de personal se împune gruparea mai multor comune într'un cerc notarial, precum s'a făcut aceasta în Transilvania, care dispoziție s'a dovedit de bună.

Subnotar.

Necesitatea înființării posturilor de subnotari, a fost recunoscută și legea U. A. din anul 1925, precum este recunoscută și de legea O. A. L. în vigoare. Menținerea funcțiunii de subnotar este și astăzi o necesitate imperioasă cerând candidaților la funcțiunea de notari un stagiu de 3 ani în Ad-ția Comunală, este o nevoie ca să li se dea acestor candidați și posibilitatea de a-și putea câștiga cunoștințele practice, ceiace numai prin menținerea și eventual sporirea actualelor funcții de subnotari se poate face.

Pentru accelerarea procedurii disciplinare și scutirea învinuțiilor de la cheltueli prea mari împreunate cu deplasarea lor la București, se împune înființarea subcomisiunilor disciplinare pe județe compuse din membrii cari fiind din partea locului, cunosc mai bine împrejurările locale și situația învinuțului respectiv. Apărarea prin avocat în fața Comisiunii este admisă prin legea avocaților art. 67.

Pensie.

Legea generală a pensiilor neprevăzând dreptul la pensie pentru funcționarii comunali, este necesar, ca în codul legii administrative să li se recunoască acest drept nu numai notarilor ci și ajutoarelor lor subnotarilor și altor funcționari comunali, cari drept de altfel le este garantat prin Statutul funcționarilor publici.

§. 2.

CONDIȚIUNI DE NUMIRE.

Pregătire profesională.

Condițiile speciale de admisibilitate cerute pentru notari sunt cele prevăzute în L. O. A. L. și în vechea lege U. A. din 1925.

nistrativ și întărirea autorității puterii centrale și locale, un vădit și remarcabil progres față de situaținea haotică, în care se află astăzi, Administrația țării, — ține a-și fixa observațiunile sale referitor la acest proiect, în cele ce urmează:

1. Față de importanțele atribuțiuni preconizate pentru prefectul Județului, ca reprezentant al Guvernului și șeful Administrațiunei județene, în art. 85-91 din proiect, condițiunile de recrutare fixate în art. 115, sunt cu totul neîndestulătoare.

2. Subprefectul județului, prin dispozițiunile art. 116, este pus în inferioritate față de pretori, neacordându-i-se acestui funcționar important inamovibilitatea decretată pentru pretori prin art. 121, al. 2.

3. Pretorii prin dispozițiunile art. 117-125, sunt diferențiați în ce privește drepturile lor.

4. În ce privește recrutarea notarilor, prevăzută în art. 128-133 din proiect, credem că pentru moment este necesar, ca să se asigure absolvenților școalelor de notari din Făgărași, Lugoj și Arad, cel puțin, o posibilitate de plasare, având aceștia o serioasă și temeinică pregătire profesională și validitându-se foarte bine în administrația practică.

5. Secretarii plășilor sunt tratați în condițiuni cu totul inferioare față de ceilalți funcționari de stat, urmând ca în conformitate cu art. 127 toți secretarii de plasă, aflați în funcțiune la punerea în aplicare a legii, cari n'ar îndeplini condițiunile cerute de art. 126 din proiect, să fie trecuți ca notari sau subnotari, locurile lor urmând a se completa conform dispozițiunilor proiectului.

Foarte mulți dintre acești secretari de plasă, în trecutul apropiat, respectiv mai îndepărtat, au ocupat chiar funcțiunea de pretori sau primpretori, și pe când colegii lor cu aceiaș calificatiune teoretică, cari și azi sunt în funcțiunea de primpretori, rămân nealterați în drepturile lor și în posibilitatea de a-și continua activitatea în aceiaș funcțiune, și chiar de a-și câștiga gradații, — secretarii de plasă conform dispozițiunilor proiectului din art. 127, urmează să fie retrogradați și trecuți ca notari sau subnotari, fără considerare la drepturile lor câștigate.

6. Subnotarii în noua funcțiune creată prin art. 132 din proiect, contrar dispozițiunilor categorice ale legii statutului funcționarilor publici, nu se bucură de nici una din condițiunile acestei legi și nici de avantajele date de actualul proiect al notarilor.

Îndepărtarea lor — conform proiectului, se poate face atât ca pedeapsă, cât și pentru a deschide astfel locuri de notari, pentru cei ce îndeplinesc condițiunile proiectului.

7. În ce privește organizarea serviciilor administrațiilor locale, proiectul nu cuprinde nici o normă,

Stabilitatea.

Stabilitatea notarilor în funcțiune și în locul unde funcționează o reclamă nu numai interesele lor personale, dar și interesele administrații locale și generale, deoarece notarul știind că nu poate fi mutat din funcțiunea care o deține și nu poate fi îndepărtat din locul unde a fost numit va lucra cu mai multă ambiție și dragoste pentru binele obștesc. De asemenea stabilitate în funcție și în loc se bucură medicii umani și veterinari, precum și învățătorii.

Notarii cari se vor face vinovați de delictे disciplinare, vor putea fi transferați din pedeapsă.

Preferință la complectarea vacanțelor.

Notarii cer acelaș drept de care se bucură medicii veterinari în baza legii pentru organizarea Corpului Veterinar.

Drepturile actualilor notari și subnotari.

Această propunere se întemeiază atât pe Statutul funcționarilor publici cât și pe legea pentru modificarea unor dispozițiuni din legea pentru organizarea administrației locale publicată în Monitorul Oficial No. 161 din 15 Iulie 1931. Tot la fel recunoaște legea L. O. A. L. drepturile medicilor de circumscripție la punerea ei în aplicare.

§. 3.

ATRIBUȚIUNI.

Atribuțiuni. Aplicarea legilor etc. Statistica. Bilete de vite. Însărcinări speciale. Starea civilă. Poliția administrativă. Poliția Judiciară. Inițiativă, colaborare și control.

Atribuțiunile propuse pentru notari sunt cele date prin L. O. A. L. întregite cu cele avute în baza L. U. A. din 1925, sub regimul cărei legi notarul era funcționar de Stat și reprezentantul puterii centrale în comunele rurale. Noul Proiect de lege preconizând ca notarul să rămână funcționar de Stat, am propus ca să i se acorde toate atribuțiunile avute sub regimul L. U. A. din 1925, și în plus să fie declarat Ofițer al Stărei Civile în circumscripția sa, dar să i se mențină și atribuțiunile prevăzute de L. O. A. L., făcând din acest organ de control, un organ de inițiere și colaborare cu Administrația Comunei Rurale.

Necesitatea de a i se acorda notarului atribuțiunea de Ofițer al Stărei civile, a constatat-o și Dl Profesor Paul Negulescu, Consilier al Consiliului Legislativ la timpul său „în osebita părere a D-sale”, făcută privityor la proiectul de lege pentru O. A. L. în Transilvania, notarul a fost Ofițer al Stărei Civile până la 1 Ianuarie 1930.

Experiența făcută dela data aceasta a dovedit că în majoritatea covârșitoare a comunelor rurale, primării neavând cultura și pregătirea necesară, nu au

prevăzând numai că Ministerul de Interne va stabili prin regulament serviciile tuturor administrațiilor locale.

8. Ne permitem a remarca că, dispozițiunile referitoare la Justiția administrativă prevăzute la art. 236-283 din proiect, sunt în contradicție cu art. 107 din constituția țării și, după felul lor de a activa vor rămânea o piedică permanentă, pentru o rapidă și lesnicioasă administrație impusă de cerințele vieții moderne și cerută categoric de interesele cetățenilor.

9. In ce privește pregătirea profesională a funcționarilor administrativi, credem că aceasta trebuie organizată în cadrele facultăților de drept depe lângă Universități, respectiv pentru funcționarii inferiori la școli speciale administrative, organizate de Ministerul de Interne, și că în nici un caz, nu poate fi dată pe seama unor școli cu caracter particular, ale căror diplome nici chiar astăzi nu sunt recunoscute oficial.

* — *

In consecință, ne permitem a propune următoarele amendamente:

Art. 115 să se modifice precum urmează:

Pentru a fi numit prefect, se cere a avea titlul academic de Doctor sau licențiat în Drept, precum și vârsta de cel puțin 40 ani împliniți, având în același timp un serviciu de cel puțin zece ani în calitatea de primpretor sau pretor, respectiv cel puțin cinci ani în calitatea de subprefect al Județului.

Al. II. din art. 115 al. proiectului se elimină.

Art. 116 se modifică precum urmează:

Subprefectul va fi recrutat dintre pretorii titrați, având cel puțin două grade.

După cinci ani de serviciu, în funcțiunea de subprefect, acesta va fi declarat inamovibil.

Actualii directori de Prefectură, cari au cel puțin 10 ani de serviciu ca pretori, și au fost bine notați de șefii lor ierarhici deasemenea vor fi decretați inamovibili.

Aliniatul II. din art. 116 al. proiectului se suprimă.

Art. 119 al. 2 se modifică precum urmează: gradele pretorilor se stabilesc precum urmează. După cinci ani de serviciu, 25% din leafa de bază originală, după zece ani de serviciu, 50%, după 15 ani de serviciu 75%, după 20 ani de serviciu 100%, și după 25 ani de serviciu 125%.

Art. 125 se modifică precum urmează:

Pretorii aflați astăzi în funcțiune sunt declarați stabili și li se vor aplica fără deosebire de calificăție, în întregime toate dispozițiunile prezentei legi.

Art. 127 se modifică precum urmează:

Secretarii de plasă aflați în funcțiune la punerea în aplicarea a prezentei legi, vor fi declarați stabili în condițiunile prevăzute pentru notari la art. 131.

putut și nu pot celebra cu demnitatea cuvenită actul solemn la căsătorii, iar aproape în toate comunele minoritare primării necunoscând limba Statului, nu sunt în stare a face constatările și declarațiile prescise în limba Statului.

Lucrări de interes particular pentru locuitori.

Dreptul notarilor de a redacta și acte sub semnătură privată, privind înscrierile în Cartea Funduară, este un drept câștigat al lor, recunoscut atât de L. U. A. din 1925, cât și de L. O. A. L. din 1929, și de legea pentru modificarea L. O. A. L. publicată în Monitorul Oficial No. 161 din 15 Iulie 1931 (Cap. C. aliniatul penultim), precum și de legea avocaților art. 70 modificat.

Dreptul notarilor comunali de a redacta petiții și acte în materie grațioasă, li s'a recunoscut în baza practicei și uzului de veacuri nu numai prin jurisprudență, ci și prin legi diferite, regulamente, circulare ministeriale, etc.

Interesele populațiunii de la sate reclamă, că notarii să poată redacta petițiuni și acte sub semnătură privată pentru persoanele care ar recurge la oficiul lor. Necesitatea obligării notarilor comunali de a redacta petițiuni și acte sub semnătură privată s'a recunoscut și constatată cu ocaziunea desbaterii L. O. A. L., chiar și de către Dnii parlamentari, cari la început erau contra acestui drept al notarilor.

Delegare de atribuțiuni.

Această propunere se întemeiază nu numai pe dispozițiunile L. U. A. din 1925 și I. O. A. L., dar este recunoscută și de interesele serviciului.

§. 4.

RETRIBUȚIUNI, INCADRĂRI ȘI AVANSĂRI.

Retribuțiuni.

Retribuțiunea propusă se întemeiază pe dispozițiunile Statutului funcționarilor publici și legea generală a armonizării retribuțiunilor bugetare, publicată în Monitorul Oficial No. 118 din 1927. Atât legea pentru organizarea comunelor rurale din 1908 din Vechiul Regat, cât și legea fostă în vigoare în Transilvania, legea U. A. din 1925 și L. O. A. L. asigurau retribuțiunile propuse.

Fondul de salarizare.

Notarul precum și subnotarul, făcând serviciul atât în interesul administrației generale, cât și în interesul Administrației locale, este just ca la retribuțiunea lor să contribuie atât Statul cât și Județul și Comuna. În Transilvania a ființat un asemenea fond de salarizare pentru notari până la punerea în aplicare a legii U. A. din 1925, la care fond a contribuit Statul și Comunele interesate.

Art. 128 se modifică precum urmează:

Dela punerea în aplicare a acestei legi pentru numirea în funcțiunea de notari, pe lângă condițiunile cerute, de legea statutului funcționarilor publici, candidatului îi se cere licența sau doctoratul în Drept și absolvirea cursurilor unei școli superioare de pregătire administrativă depe lângă Ministerul de Interne

Până la întregirea locurilor vacante, în aceste condițiuni, vor fi numiți în funcțiunea de notari. candidații în următoarea ordine de preferință:

1. Diplomații Școalelor de Notari, din Făgăraș, Lugoj și Arad.

2. Diplomații Școalelor de Notari din Vechiul Regat, având la bază cel puțin cursul secundar inferior.

Art. 29 se modifică precum urmează:

Notarul este numit și retribuit de Ministerul de Interne și va primi pe lângă salariu și o indemnizație de transport și locuință, iluminat și încălzit, dela comună. Notarii numiți conform art. 128, ca și ceilalți aflați astăzi în funcțiune și cari au la baza studiilor lor speciale administrative, cel puțin cursul inferior secundar, vor avea drept la gradații și la înaintare în grad, după alegere, conform următoarelor norme: După un stagiu de cinci ani de serviciu, 25% din leafa de bază originală, după un stagiu de zece ani de serviciu 50% din leafa de bază originală, după un stagiu de 15 ani, de serviciu, 75%, după stagiu de 20 de ani, 100% și după un stagiu de 25 ani 125%, stagiul calculându-se din momentul numirii în funcțiunea de notari, respectiv sub-notari.

Art. 132 și 133 din proiect se suprimă în întregime.

* — *

Normele generale pentru organizarea serviciilor Administrațiilor locale, precum și pentru funcționarea ireproșabilă a acestor servicii în interesul cetățenilor, se vor fixa în linii mari, prin însuși proiectul legii administrative.

* — *

Curțile administrative să fie suprimate din textul legii, urmând ca în locul acestora să se organizeze pe baze noi, Consiliul superior administrativ.

* — *

Art. 285 și 286 din proiect se modifică precum urmează, cuprinzându-se într'un singur articol:

Pregătirea profesională a funcționarilor administrativi se va face în școlile special organizate la Facultățile de Drept de pe lângă Universități pentru doctorii și licențiații în Drept și pentru diplomații Academiei de Comerț sau pentru cei cu alte titluri universitare echivalente, iar pentru absolvenții de liceu, ai școlilor comerciale sau alte școli echivalente, pregătirea profesională specială se va face de școlile

Locuință, iluminat, încălzit, transport, etc.

Dreptul de locuință, luminat și încălzit gratuit, precum și indemnizația de transport a notarilor este un drept câștigat, a fost recunoscut prin legea Organizării Comunelor Rurale din 1908 (art. 120), legile din Transilvania, de legea U. A. din 1925, precum este recunoscut și de L. O. A. L. (art. 550), însăși legea pentru reforma agrară, îngrijește de funcționari, asigurându-le locuri de casă și grădini.

Asigurarea locuinței, iluminatului și încălzitului gratuit pentru notari și subnotari, credem că este cel puțin atât de justificată ca și pentru Directorul școlar (legea inv. primar) și medicul sanitar (art. 77, L. S. O).

Dreptul la cheltueli de transport, diurne, etc. este garantat atât de Statutul funcționarilor publici, cât și de L. U. A. din 1925, legea Org. Com. Rur. din 1908, precum este recunoscut și de L. O. A. L., în viitoare și este un drept câștigat al notarilor.

Inaintare. Incadrare. Avansare în grad și clasă pe loc. Inaintare în funcție, gradații.

Insemnătatea funcțiunei de notar în Administrația publică, precum și pregătirea superioară ce li se cere notarilor, justifică pe deplin echivalarea funcției de notari cu funcția de șef de birou și legea U. A. din 1925, le-a recunoscut notarilor gradul de șef de birou, iar potrivit Statutului funcționarilor publici — școli superioare cerându-se pentru funcția de șef de birou — funcția de notar pentru care se cere aceeași pregătire, nu poate fi considerată inferioară funcției de șef de birou, în consecință deci notarului comunal i se cuvine de drept gradul de șef de birou. Aceleași considerente justifică acordarea gradului de impiegat pentru subnotari.

Inaintarea pe loc în grad după merit și acordarea gradațiilor din 5 în 5 ani, este justificată prin faptul, că numărul funcționarilor în Administrația Statului în deosebi la serviciile exterioare (primprefectori), funcțiuni la prefecturi, Inspectoratele Ministeriale, etc.) este foarte redusă. Notarii nu au posibilități de înaintare în grad. Iniințarea gradațiilor și pentru notari și subnotari nu este o inovație, deoarece aceste gradații le-au fost conferite și de legea din 1908 (art. 121 și 124), legi foste în vigoare în Vechiul Regat și Transilvania, de aceste gradații se bucură și alte categorii de funcționari publici precum: medici sanitari (L. O. S.) art. 244, 245), Corpul Didactic (L. inv. Pr. art. 157 și L. Inc. Sec. art. 98) etc.

Inaintarea în funcție a notarilor e prevăzută de legea din 1908 cât și L. U. A. din 1925.

ce urmează a se înființa după trebuință de Ministerul de Interne.

Ministerul de Interne pe cale de regulament va organiza aceste școli, cari urmează a se pune în funcțiune în interval de cel mult șase luni dela publicarea acestei legi.

Din cauza scurtimei timpului trecut dela depunerea proiectului de lege administrativă, am ținut să expunem în cele precedente, observațiunile și considerentele noastre asupra dispozițiunilor proiectului menționat, din încredințarea Asociației noastre ținând să vă exprimăm profundele noastre mulțumiri pentru temeinicia cu care s'a pregătit acest proiect și pentru nestăvilita Dvs. râvnă, întru asigurarea și ridicarea administrației Statutului nostru, la un nivel indicat și pretins de cerințele vieții moderne și mai ales de interesele superioare și de consolidarea statului român întregit.

În baza celor expuse, ne permitem a vă ruga respectuos, ca să binevoiți a lua în considerațiune opiniile și dezideratele noastre exprimate și a trece în proiect cu ocazauca desbaterei amendamentele, pe cari le propunem.

Ca încheiere, vă rugăm, — Domnule Ministru, — să binevoiți a primi asigurarea distinselor considerațiuni și a profundului respect ce vă păstrăm.

Cluj, 28 Martie 1935.

În numele Asociației Funcționarilor Administrativi din Ardeal și Banat.

Dr. PETRE ROȘCA, președinte.

Notarii și subnotarii mobilizați.

Socotirea anilor pentru încadrare, gradații și pensiuine, absolvenților școalelor de notari mobilizați în Războiul Mondial, se întemeiază pe legea prin care li s'a acordat acest drept învățătorilor.

Suplimentul de familie și localitate.

Funcționarii rurali având să lupte cu mult mai mari greutăți în ceiace privește educația copiilor lor, decât cei de la orașe și viața la sate astăzi fiind chiar mai scumpă decât în multe orașe, credem că este datorita legiuitorului a veni în ajutorul funcționarilor lipsiți de alte multe avantaje ale funcționarilor publici din orașe, stabilind pe lângă ajutorul de familie prevăzut de Statutul funcționarilor publici încă un supliment de localitate.

Executarea încadrării.

Interesele funcționarilor administrativi reclamă o grabnică executare a încadrării, deoarece în prezent în privința această sunt cele mai mari nedreptăți și nemulțumiri justificate.

Drepturi câștigate.

Legea pentru modificarea unor dispozițiuni din L. O. A. L. publicată în Monitorul Oficial No. 161 din 15 Iulie 1931, a recunoscut notarilor drepturile câștigate (Cap. C. al. penultim).

AMENDAMENTE.

I.

La art. 4, după al 3-lea aliniat se vor adăoga următoarele aliniate noi :

„Copiii cu calitatea de membru a părinților, iar femeia măritată a bărbatului ei.

Copiii găsiți pe teritoriul unei comune fără tată și mamă cunoscuți, sunt considerați de drept membrii ai acelei comune“.

M O T I V E :

Conform art. 4, aliniatul 2, calitatea de membru al unei comune este condiționată și de plată impozitelor cuvenite comunei. Cum copiii și femeile în cele mai multe cazuri nu plătesc impozite, nici către stat, nici către comună, este necesar ca Legea să cuprindă dispozițiuni, privind calitatea de membru al lor.

II.

La art. 40, aliniatul 2, se suprimă înlocuindu-se cu următoarele :

„Fac excepție primarii comunelor suburbane, cari au vot deliberativ numai în chestiunile privitoare la comuna suburbană pe care o reprezintă“.

M O T I V E :

Dacă preotului, învățătorului, agronomului, inginerului sau brigadierului silvic — toți funcționari publici, li-se acordă vot deliberativ, este o nedreptățire a limita votul deliberativ al medicilor și veterinarilor, cari au o pregătire superioară.

III.

La art. 61, aliniatul 3, litera a), se va adăogi în continuare, următoarele cuvinte:

„În comunele rurale cu aprobarea prefecturii“.

M O T I V E :

Primarii comunelor rurale în majoritatea lor covârșitoare fiind oameni simpli, fără nici o pregătire și ușori influențabili, nu prezintă garanția suficientă, vor exercita această atribuție în mod demn și imparțial.

IV.

La art. 82, aliniatul ultim, litera a), după cuvântul „rurale” se va adăoga următoarele: „și orașele nereședință”.

M O T I V E :

La art. 225 și verificarea și aprobarea conturilor orașelor nereședință, este dată în atribuțiunea Delegațiunii permanente județene.

V.

Art. 108, se suprimă înlocuindu-se prin următoarele :

Pretorul are drept de control asupra mersului tuturor serviciilor publice și asupra tuturor funcționarilor Statului, județului și comunelor din plasa sa, afară de Justiție și Armată, cu îndatorirea de a raporta de îndată Prefectului.

El poate cere organelor competente aplicarea pedepselor prevăzute de prezenta Lege pentru organele alese și funcționarii locali.

Pretorul poate lua parte la ședințele consiliilor comunale cu vot deliberativ”.

M O T I V E :

Dispoziția privind dreptul pretorului de a aplica pedepse organelor alese, notarului și celorlalți funcționari comunali, este inovațiune față de Legea pentru Unificarea Administrativă din 1925 și față de Legea pentru O. A. L. din 1929. Ea este în contradicere cu principiul emanat de către Dl. Ministru de Interne în „Principii și note pentru proiectul de Reformă Administrativă” la pag. 9 unde zice: „Menirea lui (Comitetul ținutului ca organ de control) va fi un constatarea abaterilor și pedeapsă, îndrumarea ca să nu se întâmpne abateri”.

Această dispozițiune este în contradicere nu numai cu dispozițiile art. 61 lit. a) și art. 87 alin. 1 din proiect, dar este contrară și art. 52 al statutului funcționarilor publice, care prevede, că pedeapsa mustrării verbală sau scrisă sau cu pierderea salariului pe cel mult 15 zile, nu o poate aplica de cât șeful superior al autorității, de care depinde funcționarul.

Proiectul de lege nu dă prefectului dreptul de a

aplica pedepse disciplinare, de cât funcționarilor județeni, — ei fiind șeful administrațiunii județene. Iar dreptul de a aplica pedepse primarului și ajutorului de primar este dat în atribuțiunea prefectului (art. 87, alin. 2).

Pentru aceste motive, se propune suprimarea textului original.

Inlocuirea textului original cu cel propus se bazează pe dispozițiunile art. 28 din Legea pentru organizarea Dobrogei-Nouă, publicată în Monitorul Oficial Nr. 89-1921, art. 288, alin. 3 din Legea pentru O. A. L. — Textul nou este pus în concordanță și cu art. 120 din proiect.

VI.

La art. 109 se va adăoga următorul aliniat nou:

„El are dreptul de control asupra tuturor serviciilor comunale și asupra tuturor funcționarilor din comună, afară de Justiție și Armată, cu îndatorirea de a raporta de îndată pretorului”.

M O T I V E :

Acest aliniat se întemeiază pe art. 30 al Legii pentru organizarea Dobrogei-Nouă, publicată în Mon. O. Nr. 89-1921, introducerea lui în lege ar fi de dorit îndeosebi pentru descoperirea abuzurilor diferiților funcționari ai administrațiilor publice din comunele rurale, precum sunt percepătorii, controlorii, fiscali și agenții de constatare, percepere și urmărire.

Dreptul de control și supraveghere al notarului asupra funcționarilor comunali este prevăzut și de art. 178 din L. O. A. L.

VII.

La art. 110, aliniatul 10, se va suprima și înlocui cu următoarele:

„El este ofițer al stării civile”.

M O T I V E :

Actele de stare civilă fiind de interes general și nu de interes local — ofițer al stării civile nu poate fi decât reprezentantul autorității centrale. Or, primarul conform proiectului nu are de cât atribuțiuni de interes local. Până la 1 Ianuarie 1930, în Transilvania notarul a fost ofițer al stării civile. Experiența făcută dela această dată a dovedit în majoritatea covârșitoare a comunelor rurale, primarii neavând cultura și pregătirea necesară, nu au putut și nici nu pot celebra cu demnitatea cuvenită actul solemn al căsătoriei, iar aproape în toate comunele minoritare primarii necunoscând limba Statului, nici nu sunt în stare a face constatările și declarațiile prevăzute de lege — în mod precis și solemn.

Nici codul civil și nici legea privitoare la actele stării civile nu desemnează persoana, care îndeplinește funcția de ofițer al stării civile și așa fiind, prin admiterea prezentului amendament, nu se modifică de cât Regulamentul pentru aplicarea legii, privitoare la actele stării civile.

Di Profesor universar Paul Negulescu, în calitatea sa de Consilier al Consiliului Legislativ cu „osebita părere” dată asupra proiectului de lege pentru L. O. A. L. din 1929 a susținut că, atribuțiunea de a ține registre de stare civilă să treacă asupra notarului, funcționar de Stat, om cu pregătire mai bună de cât primarul, care prin proiect nu mai are de cât atribuțiuni de interes local.

Prin trecerea atribuțiunilor de ofițer al stării civile asupra notarului s'ar ridica și întări autoritatea notarului comunal, ceace este și în spiritul principiilor călăuzătoare cuprinse și în exprimarea Dnui Ministru de Interne „Principii și note pentru proiectul de reformă administrativă” (pag. 3).

VIII.

La art. 110, aliniatul 11, rândul 2, cuvântul „consultativ” se se înlocuiește prin cuvântul „deliberativ”.

M O T I V E :

Proiectul de lege administrativă la art. 29 prevede ca membrii de drept pe preoți, învățători, medic uman și veterinar, agronom, inginer silvic sau brigadier silvic, toți funcționari publici. Ori dacă s'a admis principiul, ca în consiliile comunale, să fie membrii de drept cu vot deliberativ și ca funcționari publici, în interesul bunului mers al administrației comunale ar trebui să i-se recunoască calitatea de consilier de drept și notarului, care este adevăratul conducător al comunei, și așa fiind, se cuvine ca să se bucure de aceleași drepturi ca și ceilalți consilieri.

Prin art. 92 din proiectul de lege pentru Organizarea Administrațiunii locale votat de Senat în sesiunea ordinară prelungită 1920-1921, s'a recunoscut notarului vot deliberativ în ședințele consiliului comunal, respingându-se amendamentul prin care s'a propus înlocuirea lui cu „vot consultativ”.

În Transilvania notarul avea vot deliberativ în consiliul comunal.

Acordându-i notarului vot deliberativ în ședințele consiliului comunal — se va ridica și întări autoritatea lui, înfăptuindu-se astfel unul dintre principiile călăuzătoare cuprinse în expunerea Dnui Ministru de Interne „Principii și Note pentru proiectul de reformă administrativă” (pag. 3).

IX.

La art. 110, aliniatul ultim, se va suprima și înlocui cu următoarele:

„Notarul este ajutat în lucrările sale de unul sau mai mulți secretari de notar, după greutatea serviciului și de funcționarii comunali, ce fiecare comună îi va avea potrivit mijloacelor lor bugetare.

Secretarii de notar sunt funcționari de stat și retribuiți de comună.

Ei sunt recrutați în aceleași condițiuni ca și notarii și pot să înlocuiască pe aceștia în lipsă pe temeiul unei delegațiuni scrise.

M O T I V E :

Funcția de secretar de notar (subnotar) a fost recunoscută de necesară prin art. 366 aliniatele penultim și ultim, al legii pentru unificarea administrativă din 1925, precum și art. 178, aliniatul 5 din L. O. A. L. În Transilvania sunt foarte multe notariate comunale și cercuale unde funcționează secretari de notari sau subnotari, cărora în baza drepturilor câștigate art. 555 din L. O. A. L. le-a asigurat și dreptul la pensie.

Prin recunoașterea secretarilor de notar (subnotarilor) de funcționari de stat nu se îngreunează deloc bugetul Statului — deoarece ei vor fi plătiți de comună, precum sunt retribuiți și actualii subnotari.

Actualii subnotari sau secretari de notari având drepturi câștigate se impune menținerea funcțiunilor de secretar sau subnotar ocupate de dânșii.

În Transilvania fiind foarte multe notariate cercuale și un număr considerabil de comune cu populațiune de 3000-14,000 locuitori — greutatea serviciului sunt atât de mari, încât notarii nu se pot lipsi de ajutorul subnotarilor sau secretarilor de notari. Desființarea acestor funcții ar fi în detrimentul bunului mers al administrațiunii publice.

Menținerea actualelor funcțiuni de subnotar sau secretar sub denumirea de secretar de notar și înființarea funcțiunilor similare și în Vechiul Regat la notariatele, la cari se vor repartiza mai multe comune (cercuri notariale sau comunale), se impune și din motivul că prin aceasta, se va da posibilitate absolvenților școalelor de notari să-și câștige cunoștințe practice în administrația comunelor rurale, putând deveni apoi buni îndrumători ai acestor administrații.

Absolvenții școlii superioare de notari sau școlii speciale de pregătire profesională, care în genere iau bacalaureatul în etatea de 18 ani, iar licența în drept la 21 ani și fac armata în vârsta de 22 ani — neîmplinind nici vârsta minimă stabilită pentru consilierii comunali (art. 11 din proiect) — pe lângă toate

cunoștințele lor teoretice și toată bunăvoința lor — nu vor putea satisface pe deplin îndatoririlor date lor prin lege decât dacă vor face un stagiu de cel puțin un an ca secretar de notar.

Retribuțiunea secretarului de notar, funcționar de Stat, din bugetul comunei se bazează și pe cazul analog dela art. 97 alin. 2 din proiect unde s'a stabilit că subprefectul este funcționar de Stat și retribuit de județ.

Inlocuirea notarului în caz de lipsă prin secretarul de notar se întemeiază atât pe dispozițiile legii U. A. și L. O. A. L. cât și pe cazurile analoage dela art. 99 și 124 din proiectul de lege administrativă.

Notarul având în atribuțiunea sa întocmirea actelor de stare civilă, în cazul dacă la circumscripția sa aparțin mai multe comune, — precum este în Transilvania, nu va putea îndeplini singur această atribuțiune — neputându-se în același timp deplasa în mai multe comune pentru înregistrarea actelor de stare civilă în deosebi pentru căsătorii. Așa fiind este necesar, ca notarul să aibă un înlocuitor permanent al său precum îl are prefectul, pretorul și primarul, care să fie secretarul de notar.

X.

La art. 128 se va adăoga următorul aliniat nou:

„Până se va obține numărul suficient de candidați cu pregătirea prevăzută la aliniatul precedent, vor putea fi numiți notari la vacanțe, în următoarea ordine de preferință:

- a) Licențiații în drept;
- b) Absolvenții școalelor de notari din Făgăraș, Lugoj și Arad.
- c) Absolvenții școalelor de notari din Vechiul Regat“.

M O T I V E :

Acest nou aliniat se bazează pe art. 369 din Legea pentru unificarea administrativă, pe art. 178 din Legea pentru organizarea administrației locale și pe faptul că sunt încă foarte mulți absolvenți ai școalelor de notari din Făgăraș, Lugoj și Arad, care încă nu au putut fi numiți notari. Aceste școli de notari au funcționat până în toamna anului 1934 în baza legii Unificării administrative din 1925 (art. 378) și Regulamentului special din 1926, ele fiind recunoscute și de Legea Organizării Administrației Locale (art. 548). Prin faptul că aceste școli de notari au funcționat până în preajma votării noiei legi administrative — Ministerul de Interne se poate considera ca obligat, moralicește față de absolvenții acestor școli de notari, drept ceiace ar fi o dedreptățire față de acești tineri,

excluderea lor dela funcția de notar pentru care întrunesc condițiile prevăzute de legea în vigoare. Este just și echitabil, ca acești tineri cu pregătire chiar superioară normaliştilor să fie tratați la fel ca aceștia pentru a căror plasare în posturi de învățători, Dl. Ministru al Instrucțiunii publice face cele mai mari sfodări, creind chiar posturi noi.

Recunoscându-se dreptul absolvenților școalelor de notari de a ocupa funcția de notar — nu li-se aduce nici o jignire licențiaților în drept, deoarece ei sunt preferați de lege. Este însă în interesul administrațiunii publice, ca în lipsa candidaților cu licența în drept, să poată fi numiți în funcția de notari candidați, cari s'au pregătit anume pentru această funcțiune. Excluderea absolvenților școalei de notari dela posibilitatea de a obține funcția de notar, ar însemna sporirea numărului șomeurilor intelectuali. Astăzi avem circa 1500 absolvenți ai școalei de notari, care în cea mai mare parte sunt fii de țărani și de notari și în lipsă de mijloace nu au putut continua studiile la Universitate. Pentru plasarea acestor absolvenți ai școalelor de notari, s'au făcut încercări cari însă, deși în Vechiul Regat în foarte multe comune sunt proaspăt numiți notari, elemente fără nici o pregătire, acțiunea aceasta n'a dat rezultatul dorit, deoarece interese locale prevalează interesele bunului mers al administrațiunii publice. Or dacă aceste elemente fără pregătire profesională și în cele mai multe cazuri cu 4 clase primare — conform art. 132 din proiect pot fi păstrați în funcțiune până la prezentarea unui candidat, care întrunește toate condițiunile prevăzute de proiect; dacă conforu art. 117, alin. 2 din proiect pot fi numiți pretori și licențiați în drept, cari nu sunt încă în funcțiune pulică, dar au trecut examenul de pretor înainte de depunerea proiectului de lege administrativă în parlament — credem că nu este decât uman, echitabil și just a li-se recunoaște și prin noua lege dreptul absolvenților școalelor de notari la funcția de notari, pentru care anume s'au pregătit.

Va trece foarte mult timp — poate decenii până când se va putea avea în fiecare comună notar licențiat, în drept; așa fiind este nedrept și neuman a numi numai în mod provizoriu absolvenții școalelor de notari și a-i ține ani de zile în nesiguranță, deoarece această împrejurare ar influența pe respectivii, atât la îndeplinirea serviciului cât și în ceiace privește viața familiară, făcând din ei vecinici nemulțumiți.

Credem că șomajul care bântue astăzi între licențiații în drept, este numai vremelnice și el va înceta îndată ce se va pune în aplicare în Vechiul Regat și Basarabia legea privitoare la înființarea cadastrului și cărților funduare și legea pentru protecția elementului românesc, deoarece prin executarea

acestor legi li-se va da posibilitate licențiaților în drept a se plasa în funcțiuni mai bune retribuite la orașe, de cât în umila funcție de notar dela sate, în cele mai multe cazuri lipsite de ori și ce confort. În care caz nemai găsindu-se candidați cu pregătirea prevăzută de proiect va trebui să se perpetueze provizoratul dela art. 132 și 133, or acest provizorat însemnând nesiguranța zilei de mâine, va întimida elementele cu pregătirea prevăzută la art. 131, lit. a, b, c, și d, care în loc să candideze la funcția de notar nesigură și prost retribuită vor prefera și ei a se plasa într'alte funcțiuni publice sau particulare, rămânând astfel notari la comune numai elemente fără nici o pregătire. Deci ușor se poate întâmpla, ca în viitor în loc să fie la țară notari cu licența în drept — precum prevede proiectul — vor fi notari provizorii cu o pregătire mult inferioară pregătirii actualilor notari și a absolvenților școalelor de notari, ceiace va fi în vădită contradicție cu principiul călăuzitor al înaltului guvern, și va diminua în măsură foarte mare autoritatea notarului, ca reprezentant al autorității centrale.

XI.

La art. 129, aliniatul 1, rândul 2, cuvântul „putând” se va suprima și înlocui cu următorul „va”.

M O T I V E :

Dacă prin art. 119 din proiect se împune obligațiunea județelor de a da pretorilor îndemnizare de transport, locuință, iluminat și încălzit, nu este de cât just că aceeași obligațiune să li-se pună și comunelor față de notari, cari de altcum, au și drepturi câștigate privind aceste îndemnizări și care prin munca lor servesc interesele comunelor, a căror conducători de fapt sunt.

XII.

La art. 129, alin. 2 și 3, se vor suprima și înlocui cu următoarele:

„Notarii numiți conform art. 128 ca și actualii notari în funcțiune vor avea drept la înaintare pe loc în grad la alegere pentru merite și la gradații și sporuri de salarii pentru stagiul de vechime în funcțiune publică.

Gradațiile și sporul de salariu se acordă din 5 în 5 ani împliniți de activitate, calculându-se în modul următor:

25 procente după 5 ani, 50 procente după 10 ani, 75 procente după 15 ani, 100 procente după 20 ani și 125 procente după 25 ani, dela momentul intrării în serviciu public. Toate gradațiile se

socotesc la ultima retribuțiune de bază cuvenită notarului.

Notarilor cari au absolvit școala de notari în anul 1913 și următorii, au fost mobilizați, li-se va socoti timpul de încadrare, gradații și pensiuine dela data când aveau dreptul a fi numiți în funcțiune”.

M O T I V E :

Legea pentru organizarea comunelor rurale din 1908 (art. 120-124 și 212) a garantat dreptul notarilor din Vechiul Regat la înaintare pe loc, gradații și la înaintare în funcțiunea de administrator de piașă (pretor), iar decretul XX al Consiliului dirigent a recunoscut notarilor din Transilvania dreptul la triennale (gradații din 5 în 5 ani în total 10 gradații).

Legea unificării administrative din 1925 (art. 371, 361 și 362) a asigurat notarilor dreptul de a înainta în grad și clasă pe loc, de a fi numiți pretori și fără examenul de admitere prevăzut de această lege la art. 362.

Statutul funcționarilor publici (art. 41, 42) le dă dreptul și notarilor de 2 ani, și la înaintare în grad la vechime și la alegere.

Articolul 386 al legii Unificării administrative din 1925, art. 550 al Legii Organizării Administrației Locale din 1929 și Legea pentru modificarea unor dispozițiuni din L. O. A. L. publicată în Monitorul Oficial din 15 Iulie 1931 (conform legii alin. penultim) și art. 62 din statutul funcționarilor publici recunoaște drepturile câștigate.

Înaintarea pe loc în grad după merit și gradațiile din 5 în 5 ani, este justificată și prin faptul că numărul funcționarilor superiori dela Ministerul de Interne fiind redus foarte, notarii vor avea posibilitatea de a înainta în funcțiuni cu grad mai înalt.

La calcularea gradațiilor s'au luat de bază dispozițiunile legii învățământului primar (art. 157) ale legii privitoare la învățământul secundar (art. 98) și ale legii de Ocrotire și sanitară (art. 244, 245).

Calcularea gradațiilor din momentul intrării în funcțiune publică se bazează atât pe dispozițiile analoge mai sus arătate, cât și pe faptul că la funcționarii din administrația centrală, calcularea timpului pentru înaintările în grade se face dela intrarea în serviciu public (art. 69 Reg. Stat. funcț. publici).

Dar și pentru motivul acela, trebuie calculate gradațiile din momentul intrării în funcțiune publică, pentru că s'ar putea întâmpla ca un notar cu o vechime mai mari, deci și cu gradații mai multe, înaintat fiind în funcțiunea de pretor, ar primi o retribuțiune inferioară celei avute ca notar, care împrejurare poate descuraja chiar și pe cei mai distinși notari

XIII.

Art. 130 se va suprima și înlocui cu următoarele:

„Notarul beneficiază de toate drepturile și garanțiile prevăzute de statutul funcționarilor publici, de legea generală de pensii calculându-li-se ca timp util la pensie și timpul servit în administrația comunelor rurale și își păstrează toate drepturile câștigate.

El se bucură de stabilitate în funcțiune și în locul unde funcționează și — în afară de cazul, când el va cere singur — nu va putea fi transferat decât din pedeapsă prin deciziunea Ministerului de Interne cu avizul conform al comisiei de disciplină“.

M O T I V E :

Textul proiectului necuprinzând nici o dispoziție categorică cu privire la încadrarea notarului în statutul funcționarilor publici — pentru a evita eventualele interpretări eronate în defavoarea notarilor — este necesară clarificarea cuprinsă în amendament, cu atât mai vârtos, întrucât la art. 121 din proiect s'a prevăzut clar, că pretorul este supus în totul condițiilor legii statutului funcționarilor publici.

Declararea de stabil a notarului numai după 2 ani de funcționare este contrară statutului și jigneste adânc interesele notarilor, cari înainte de a fi numiți au stat în altă funcțiune publică mai mult timp.

Notarii proveniți din subnotarii numiți după publicarea legii O. A. L. din 1929 sau din alți funcționari ai comunelor rurale, nu au dreptul la pensie, decât dela data numirilor în funcția de notar, deoarece numai funcționarii de stat, județeni și ai comunelor urbane beneficiază de legea generală a pensiei. Pentru repararea acestei nedreptăți, se propune calcularea de timp util la pensie și timpul cât au funcționat notarii în administrația comunelor rurale.

Notarii, au fost în trecut mereu transferați, ceea ce a prejudiciat nu numai interesele notarilor respectivi, dar a fost și în detrimentul bunului mers al administrației publice. Înaltul Guvern convins de nedreptățile ce li-s'au adus notarilor comunali și pentru a asigura continuitatea în administrația comunelor rurale a prevăzut în proiect condițiile în care pot fi transferați notarii. Cum dispoziția privind aceste condiții — în viitor, — sub altă guvernare — ar putea da loc la interpretări eronate în defavoarea notarilor, am propus precizarea din amendament.

Stabilitatea în funcțiune și în locul unde funcționează o reclamă nu numai interesele personale ale notarilor, dar și interesele administrației locale și ge-

nerale, deoarece notarul știind că nu poate fi mutat din funcțiune și nu poate fi transferat din locul unde funcționează decât din pedeapsă disciplinară, — va lucra cu mai multă ambiție și dragoste pentru binele obștesc.

De o asemenea stabilitate în funcțiune și în loc, se bucură medicii umani și veterinari, învățătorii și profesorii.

XIV.

La art. 131, aliniatul ultim, rândul ultim, cuvintele „cel puțin 6 clase de liceu sau echivalentul lor“ se vor suprima și înlocui cu următoarele:

„Școala de notari sau cel puțin absolvenți cursului secundar inferior, sau titluri echivalente, sau o vechime în funcția publică de cel puțin 15 ani neîntrerupți“.

M O T I V E :

Dispozițiunea ultimului aliniat din acest articol nedreptățește tocmai pe acei notari, cari s'au pregătit anume pentru această carieră și cari la numirea lor au întrunit toate condițiunile prevăzute în legile în vigoare la acel timp. Pentru a repara această nedreptate propunem modificarea cuprinsă în amendament, care se bazează pe următoarele dispozițiuni legale:

Legea pentru organizarea comunelor rurale din 1908. (art. 116, 118, 120, 121, 124).

Decretul XX al Consiliului Dirigent din Cluj.

Statutul funcționarilor publici (art. 36, 62 și 64).

Legea Unificării Ad-tive din 1925 (art. 368, 371, 361 și 388).

Legea O. A. L. din 1929 (art. 178 și 550).

Legea pentru modificarea unor dispozițiuni din Legea O. A. L. publicată în Monitorul Of. Nr. 161 din 15 Iulie 1931 (litera C, alin. penultim).

Dar amendamentul se bazează și pe dispozițiuni similare privind pe pretori și anume:

Legea Unificării ad-tive din 1925 — art. 361 și 363 — prin care se dă posibilitatea pretorilor, chiar dacă sunt proveniți din notari să înainteze chiar și pe loc până la gradul de director clasa I-a.

Legea O. A. L. din 1929 art. 286 (textul original).

Legea modificatoare a L. O. A. L. publicată în Monitorul Oficial Nr. 68 din 21 Martie 1934 (art. 24, aliniatul 4 și 5).

Dispoziția art. 117, alin. 2, prin care se admit la funcțiunea de pretor și licențiații în drept care nu sunt astăzi în funcțiune publică, dar au trecut examenul de pretor înainte de depunerea proiectului în Parlament. Deci dacă acestor licențiați în drept li-se asigură **quasi drepturi câștigate**, atunci cu atât mai mult trebuie recunoscute notarilor drepturile câștiga-

te în baza dispozițiilor legilor în vigoare și altor anterioare acestora.

În fine, pentru susținerea amendamentului propus, invocăm și părerea Consiliului Legislativ cuprinsă în avizul Nr. 29, punctul 6, aliniatele penultim și ultim, prin care se arată de neadmisibil într-o administrație, ca să existe funcționari care deși egali în drepturi și datorii, totuși unii să fie favorizat față de ceilalți.

XV.

La art. 132, aliniatul 1, cuvântul ultim „subnotari”, aliniatul 2, cuvântul „subnotarul”, aliniatul 3, cuvântul „subnotarii” și aliniatul 4, cuvântul „subnotarul” se vor suprima și înlocui cu următoarele:

- „Agenți de notari” — la aliniatul 1;
- „Agentul de notar” — la aliniatul 2;
- „Agenții de notari” — la aliniatul 3;
- „Agentul de notar” — la aliniatul 4.

M O T I V E :

Denumirea de „subnotar” provoacă confuzie între notarii provizorii din proiect, și actualii subnotari, cari funcționează în baza legii O. A. L. din 1929 și a Legii U. A. din 192) (art. 366 foștii secretari de notari).

Numirea de agenți pentru acești notari provizorii este în concordanță și cu art. 122 din Regulamentul statutului pentru funcționarii publici.

XVI.

Art. 133 se va suprima și înlocui cu următoarele:

„În comunele rurale în cari necesitățile serviciului ar cere, se pot înființa și posturi de secretari de notari, în urma raportului motivat al pretorului respectiv, aprobat de prefect.

Secretari de notari sunt funcționari de stat și retribuiți de comune.

Condițiunile de recrutare pentru secretarii de notari sunt cele prevăzute pentru notari.

Numirile, înaintările, transferările și aplicarea pedepselor disciplinare se fac de prefect.

Secretarii de notari sunt încadrați în statutul funcționarilor publici și se bucură de drepturile prevăzute de legea generală de pensii și de avantajile date notarilor prin art. 128, 129 și 130 din prezenta lege.

Actualii subnotari, secretari comunali sau de notari, devin funcționari de stat și vor fi declarați stabili în funcțiunea de secretari de notar, dacă îndeplinesc una din condițiunile prevăzute la art. 131 pentru notari și vor avea dreptul la gradații, dacă au școala de notari, sau cursul secundar inferior sau titluri echivalente.

Secretarii de notari în funcțiune, cari nu îndeplinesc condițiunile în art. 131, vor putea fi păstrați în funcțiune cu titlul provizoriu, ei însă nu se vor bucura de drepturile prevăzute de statutul funcționarilor publici și nici de avantajele date secretarilor de notari stabilite prin prezenta lege.

M O T I V E :

Suprimarea textului articolului 133 se propune pentru motivul, că asemenea dispozițiuni s'au propus a se introduce la art. 128, iar înlocuirea lui cu textul cuprins în amendament se bazează pe următoarele dispozițiuni legale și este motivată și de considerentele mai jos expuse și anume:

Funcția de secretar de notar (subnotar) a fost recunoscută de necesară prin art. 366 aliniatele penultim și ultim, al legii pentru unificarea administrativă din 1925, precum și de art. 178 aliniatul 5 din L. O. A. L. În Transilvania sunt foarte multe notariate comunale și cercuale, unde funcționează secretari de notari sau subnotari, cărora în baza drepturilor câștigate art. 555 din L. O. A. L. le-a asigurat și dreptul la pensie.

Prin recunoașterea secretarilor de notari (subnotarilor) de funcționari de Stat, nu se îngreunează de loc bugetul Statului — deoarece ei vor fi plătiți de comună, precum sunt retribuiți și actualii subnotari.

Actualii subnotari sau secretari de notari, având drepturi câștigate, se împune menținerea funcțiunilor, de secretar sau subnotar ocupate de dânsii.

În Transilvania fiind foarte multe notariate cercuale și un număr considerabil de comune cu populațiune de 3000-14.000 locuitori, — greutatea serviciului sunt atât de mari, încât notarii nu se pot lipsi de ajutorul subnotarilor sau secretarilor de notar. Desființarea acestor funcții ar fi în detrimentul bunului mers al administrațiunii publice.

Menținerea actualelor funcțiuni de subnotar sau secretar sub denumirea de secretar de notar și înființarea funcțiunilor similare și în Vechiul Regat la notariatele, la cari se vor repartiza mai multe comune (cercuri notariale sau comunale), se împune și din motivul, că prin aceasta se va da posibilitate absolvenților școalelor de notari să-și câștige cunoștințe practice în administrația comunelor rurale, putând

deveni apoi buni îndrumători ai acestor administrații.

Absolvenții școlii superioare de notari sau școlii speciale de pregătire profesională, care în genere iau bacalaureatul în etatea de 18 ani, iar licența în drept la 21 ani și fac armata în vârsta de 22 ani, neîmplinind nici vârsta minimă stabilită pentru consilierii comunali (art. 11 din proiect) — pe lângă toate cunoștințele lor teoretice și toată bunăvoința lor — nu vor putea satisface pe deplin îndatoririlor date lor prin lege, decât dacă vor face un stagiul de cel puțin un an, ca secretar de notar.

Retribuirea secretarului de notar, funcționar de stat din bugetul comunei se bazează și pe cazul analog dela art. 97, aliniatul 2 din proiect, unde s'a stabilit că subprefectul este funcționar de Stat și retribuit de județ.

Înlocuirea notarului în caz de lipsă prin secretarul de notar se întemeiază atât pe dispozițiile legii U. A. și L. O. A. L. cât și pe cazurile analoage dela art. 99 și 124 din proiectul de lege administrativă.

Notarul având în atribuțiunea sa întocmirea actelor de stare civilă, în cazul dacă la circumscripția sa aparțin mai multe comune, — precum este în Transilvania, nu va putea îndeplini singur această atribuțiune — neputându-se în acelaș timp deplasa în mai multe comune pentru înregistrarea actelor de stare civilă în deosebi pentru căsătorii. Așa fiind este necesar, ca notarul să aibă un inventar permanent al s.u, precum îl are prefectul, pretorul și primarul, care să fie secretarul de notar.

XVII.

La art. 134, rândul 2, după cuvântul notarului se va adăoga următoarele cuvinte:
„precum și secretarului de notar“.

M O T I V E :

Cerându-se pentru viitor și secretarilor de notari acelaș pregătire, ca și notarilor, este just ca și aceștia să fie dispenzați dela examenul de capacitate prevăzut de statut.

XVIII.

La art. 184, textul modificat de comisiunea administrativă a senatului se va suprima și înlocui cu textul original al proiectului și anume:

„Cotele prevăzute în legea contribuțiunilor directe vor putea fi sporite pentru acoperirea cheltuelilor ordinare prin votul consiliilor respective și aprobarea autorităților tutelare.

Acest spor nu poate întrece îndoitul cotelor prevăzute de legea contribuțiunilor directe.

Pe aceeaș cale se vor putea înființa cotizațiuni benevole pentru acoperirea lipsurilor bugetare“.

M O T I V E :

Necesitatea înființării cotelor adiționale suplimentare, până la îndoitul cotelor adiționale afectate comunelor prin legea contribuțiunile directe a constat-o și legea modificare a L. O. A. L. publicată în Mon. Of. Nr. 23 din anul 1931.

Prin majorarea actualelor cote adiționale suplimentare, nu s'ar spori deloc sarcinile publice originale pe proprietățile agricole stabilite prin legea pentru unificarea contribuțiunilor directe și legea finanțelor locale, ceiace reese din următoarele date:

Impozitul elementar și cotele adiționale pe proprietățile agricole au fost fixate la început precum urmează:

Impozit de Stat	12%
Cote adiționale	5%
Pentru județ	5%
Pentru comună	3%
Total	20%

Cotele adiționale suplimentare conform legii O. F. L. (art. 10) fac:

Pentru județ	1.5%
Pentru comună	1%
Total G-ral	22.5%

Față de aceasta, actualul impozit elementar și cotele adiționale în vigoare, plus cotele adiționale suplimentare propuse, constituiesc următoarele sarcini pe proprietățile agricole:

Impozit la Stat	3%
Cote adiționale:	
Pentru județ	3%
Pentru comună	2%
Cote adiționale suplimentare:	
Pentru județ	6%
Pentru comună	4%
Total	21%

Comparând sarcinile publice ale proprietăților agricole din trecut cu cele arătate în propunerea noastră reese, că propunerea noastră arată o reducere de 1.5% a sarcinilor publice, dă posibilitatea comunelor și județelor ca să-și poată acoperi cheltuelile ordinare, dispensează statul de a mai subvenționa județele, face posibilă subvenționarea comunelor sărace din bugetele județelor, îndreaptă dispropoziția actuală la repartiția sarcinilor publice asupra diferitelor venituri ale contribuabililor, știut fiind că venitul proprietății agricole este mai puțin împus de cât alte venituri. Agricultorii sunt favorizați și prin faptul, că evaluarea veniturilor proprietăților agricole

este mai reală, decât evaluarea celorlalte venituri, care în foarte multe cazuri este exagerată, iar micii agricultori, fiind scutiți și de impozitul pe clădiri, nu plătesc nici cota adițională pentru județ și comună, după proprietățile clădite.

XIX.

La art. 191, tabloul de impozite și taxe comunale II Taxe comunale Nr. curent 31, alin. 2, se suprimă în întregime.

M O T I V E :

Multe comune rurale cu o populație de 3000—16.000 locuitori, sunt centre culturale și economice importante, cari au aspecte de orașe și s'ar putea dezvolta, dacă ar avea suficiente mijloace. Însăși proiectul la art. 144, obligă toate comunele, indiferent de categorie, ca să aibă planuri de situații și sistematizare, iar la art. 178, I. 6, obligă comunele rurale la cheltuelile iluminatului public, apă potabilă, canalizare, etc. Așa fiind este just, ca și comunele rurale să poată înființa și percepe taxele prevăzute în tabloul impozitelor și taxelor II. Taxe comunale Nr. curent 28, 29, 30 și 31.

XX.

La art. 191, tabloul de impozite și taxe comunale II Taxe comunale Nr. curent 36, după ultimul aliniat se vor adăoga următoarele:

f) De fiecare cazan sau alambic pentru fabricat rachiu

mare lei 500.—

mic „ 300.—

g) Asupra mașinilor de treerat (batoze) de fiecare HP lei 100.—

Batozele mici acționate cu brațele sau putere animală sunt scutite.

M O T I V E :

Impunerea cazanelor de fabricat rachiu, — care conform legii maximului erau impozabile, — precum și a mașinilor de treerat, o justifică împrejurarea că, proprietarii acestor obiecte realizează venituri considerabile periclitând în același timp siguranța contra incendiilor. Așa fiind este just, ca acestea, să contribuie într-o măsură mai mare la întreținerea serviciului pentru prevenirea și încetarea incendiilor.

XXI.

La art. 191, tabloul de impozite și taxe co-

munale II. Taxe comunale după ultimul Nr. curent se vor adăoga următoarele:

„Nr. curent: 44 Pentru paza de zi și de noapte:

a) Asupra clădirilor și locurilor virane din vatra comunelor; (satelor) inclusiv clădirile noi și casele țărănești după valoarea locativă 5%.

Clădirile publice sunt scutite.

b) Asupra chiriașilor după chiria locuințelor 5%.

Funcționarii și pensionarii publici beneficiază de o reducere de 5%, iar I. O. V. sunt scutiți.

c) De fiecare locuitor major, care nu contribuie la sarcinile comunei cu alte impozite sau taxe lei 50.—

Nr. curent 45. Pentru iluminatul străzilor:

Asupra proprietăților clădite și locurilor virane depe străzile prevăzute cu lămpi publice, de fiecare metru liniar de fațadă lei 10.—

M O T I V E :

Legea pentru organizarea finanțelor locale prevede, că cheltuială obligatorie pentru comunele rurale paza, nu se îngrijește însă de acoperirea cheltuelilor aferente; la fel se prevede și la art. 178 I. 4, ca cheltuială obligatorie întreținerea serviciului de pază fără a crea pentru acest scop veniturile necesare. Acoperirea cheltuelilor împreună cu paza în comune prin cotizațiuni, practică în prezent este ilegală și întâmpină multe greutăți în deosebi în comunele mai mari, unde consultarea locuitorilor pentru înființarea cotizațiunilor, este imposibilă, neputând întruni majoritatea absolută a locuitorilor interesați.

Așa fiind se impune înființarea unor noi taxe pentru asigurarea pazei în comune.

Proprietarii clădirilor și locurilor virane din vatra comunei beneficiind de avantajele serviciului de pază de zi și de noapte, este just ca ei să contribuie la întreținerea acestui serviciu.

Impunerea chiriașilor este echitabilă, deoarece foarte mulți dintre ei, neavând alte baze de impunere, nu contribuiesc deloc la sarcinile comunei cu toate că și ei, se bucură de avantajele acordate de comună, locuitorilor ei.

Legea prevăzând, ca fiecare locuitor al țării, trebuie să fie membru al unei comune și să participe la serviciile ei, se impune căutarea unei modalități, ca de fapt toți locuitorii comunei, cari nu plătesc nici un impozit către comună, se bucură în aceeași măsură ca și ceilalți, de toate avantajele acordate de comună locuitorilor ei.

Iluminatul public fiind o cheltuială obligatorie pentru comună, iar cea mai mare parte a comunelor rurale neavând venituri ordinare suficiente — se impune crearea unei resurse pentru acoperirea acestor cheltuieli. Baza de impunere s'a luat după norma fixată la Nr. curent al tabloului de impozite și taxe comunale pentru măturatul, stropitul și ridicatul gunoaelor depe străzi.

XXII.

La art. 207, litera a), rândul 2, 3 și 4, propozițiunea „Oricare ar fi însă aceste venituri, cuantumul acestor alocații nu va putea depăși suma de 500.000 lei” se va suprima.

M O T I V E :

Sunt multe comune rurale mari cu o populație de 5—16.000 locuitori, și cu venituri gordinare de 2—3.000.000.— lei, care pentru asigurarea mersului administrațiunii locale, sunt nevoite a ține și plăti pe lângă personalul administrativ și personalul de pază, și funcționarii de specialitate, precum medicii veterinari, inginerii, personalul inferior sanitar, veterinar, tehnic, economic, financiar și agricol. Cea mai mare parte dintre aceste comune sunt centre mari economice, reședințe de plasă și judecătorie de ocol, cu aspecte de orașe, și multe dintre ele sunt mai mari chiar de cât unele comune urbane reședințe de județe.

Aceste comune rurale având nevoie de un aparat funcționăresc mult mai mare, decât celelalte comune rurale, vor fi stingherite în dezvoltarea lor, dacă va trebui să reducă numărul funcționarilor lor; iar prin licențierea din serviciu a unui număr mai însemnat a personalului, se vor expune chiar și improcesuării lor de către funcționarii licențiați din serviciu pentru a nu depăși plafonul de lei 500.000.— impus de lege pentru cheltuielile ordinare.

Consilierii comunali fiind făcuți responsabili pentru depășirea acestui plafon — vor refuza să prevadă în buget retribuțiunea funcționarilor și în urma acestui refuz, vor lua naștere numeroase procese, ceiace nu este nici în interesul comunelor și nici de interes general.

Aceste considerente motivează îndeajuns amendamentul prezent.

Revista Administrația Română este singurul organ oficial al notarilor din întreaga țară.

Cărți de specialitate apărute.

Criza controlului.

A apărut: „Criza controlului” de d. George Dragomirescu, referendar la Inalta Curte de Conturi.

Relevăm judicioasele concluzii ale autorului, care sunt următoarele:

Strânsa colaborare între puterea executivă și Curtea de Conturi fără subordonarea în fapt, a celei din urmă. Reorganizarea contabilității publice pe evidente baze patrimoniale. Să se înceteze cu legiferări la adăpostul cărora mănuiitorii și ordonatorii obțin pe baza unor situații străine de realități legala descărcare. Orice numire, acansare și transferare, de natură a angaja finanțele publice să fie supuse avizului Curtei de conturi. Abrogarea oricărei dispozițiuni legale de natură a restrânge sfera normală de acțiune a Curtei de conturi. Lărgirea competenței Curtei în ce privește acțiunea de coordonare a controlului finanțelor de stat și a finanțelor locale. Prevederea expresă în legea de organizare a Curtei, a obligațiunei de verificare a fondurilor oculte din toate administrațiile noastre publice, spre a se evita o bogăție de interpretări, în detrimentul intereselor obștești. Materialele armatei — chiar și cele de război — să fie supuse controlului efectiv al Curtei de conturi, etc.

Analizarea concluziunilor menționate, precum și datele deosebit de importante cuprinse în lucrarea de mai sus, dovedesc deosebita pregătire a autorului în câmpul nebuloș și nepătruns al controlului finanțelor noastre publice.

Impozitul pe venitul întreprinderilor comerciale și industriale.

Lipsa unor înstrucțiuni precise de ordin tehnic, contabil, cu privire la impunerea întreprinderilor comerciale și industriale, a provocat o tensiune accentuată — mai ales în ultimul timp — între organele fiscale și diferitele cercuri de contribuabili.

Cartea d-lui S. M. B. caută, ca prin analizarea unor probleme de contabilitate fiscală în legătură cu impunerea întreprinderilor și mai cu seamă a „Societăților Anonime” la impozitul pe venit, să lumineze diferite chestiuni controversate, asupra cărora nu există încă o interpretare unitară, nici din partea organelor de jurisdicție fiscală și nici măcar din partea „Comisiunii centrale fiscale”, ale cărei interpretări nu sunt totdeauna la fel și contrazic chiar uneori, dispozițiunile legii și ale înstrucțiunilor ministeriale de regulament.

Lucrarea scrisă într'un stil simplu și precis, conține o mulțime de sfaturi practice și interesante cu privire la impunerea întreprinderilor și poate fi utilizată cu folos de cercurile interesate.

